Opłata pocztowa uiszczona ry zaltem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 32 (1025)	לאדז, מאנטאג ה אדר א תרפ"ז.	פינפטער יאהרגאנג	Łódź, Poniedzialek 7 Lutego 1927	Nr. 32 (1025)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21. טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24-71

ענגלאנד רייסט-איבער מיט די סאוויעטען.

דאס וואלט אבער געווען א געפאהר פאר'ן וועלט-שלום — זאגט מאקדאנאלד.

האנדעלס-מיניסטער קומט היינט קיין לאדז.

לאנדאן, 6. (ספ. טעל.) אין די ענגלישע פאליטישע קרייזען געהען-דרום קלאנגען, אז די רעגירונג האט אויף דער לעצטער זיצונג בעטראכט די פראגע פון איבעררייסען די בעציהונגען מיט די סאוויעטען.

באלדווין איז אויך דערפאר און ער וויל ווירקען אויך אויף די קאנסער-וואטיסטען אין דער ריכטונג.

א טייל מיניסטארען האלטען, אז ענגלאנד זאל בלויז קינדיגען דעם האנ-דעלס-אפמאך מיט די סאוויעטען.

א טייל צייטונגען האלטען דאס איבעררייסען מיט די סאוויעטען פאר א פראגע פון די נאהענטסטע טעג.

לאנדאן, 6. (ספ. טעל.) צוליב די קלאנגען, אז ענגלאנד זאל איבער-רייסען די בעציהונגען מיט סאוויעט-רוסלאנד, האט מאקדאנאלד איינגעלאדען צו זיך די פרעסע-פארשטעהער און ערקלערט צווישען אנדערן: די אגיטאציע פאר איבעררייסען די בעציהונגען מיט סאוויעט-רוסלאנד איז א טרויעריגע אי-לוסטראציע פון די שטימונגען, וועלכע ביוגערן זיך איצט איין אין די מוחות פון געוויסע ענגלישע קרייזען. דאס וואלט געווען דער גרעסטער פעהלער און וואלט געשאדט נישט נאר דער ווירטשאפטליכער לאגע, נאר וואלט אויך גע-שטעלט אין א סכנה דעם וועלט-שלום.

די געשעהענישען אין כינא זענען בשום-אופן נישט קיין סאוויעטישע אינטריגע, נאר א בעוויז, אז דאס פערשקלאפטע פאלק פון ווייטען מזרח וואכט-אויף פון דעם לאנג-יעהריגען שלאף

קרעדיטען פון „באנק פאלסקי" און „פ.ק.א." פאר יודישע סוחרים.

ווארשא, 6 (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט) אויף דער היינ-טיגער זיצונג פון צענטראלען סוחרים-פעראיין אין ווארשא, איז בעשלאסען געווארען צו פאדערן פון דער רעגירונג, אז יודישע סוחרים זאלען געניסען פון די קרעדיטען פון „באנק פאלסקי" און פ. ק. א.

סאוויעטישע דאקומענטען

וועגען פאשיסטען פון פוילען, ליטע און לעטלאנד.

מאסקווע, 6. (ספ. טעל.) די סא-וועטישע צייטונגען פערעפענטליכען דאקומענטען, לויט וועלכע ס'שטעלט זיך ארויס, אז די פאשיסטען פון פוי-לען, ליטע און לעטלאנד שטעהען אין אנ'ענגער קארעספאנדענץ וועגען א גע-מיינזאמער אקציע געגען סאוויעט-רוס-לאנד.

[illegible]ציגער דייטשער אינערן-מיניסטער

אנטייל גענומען אין קאפ-פוטש.

בערלין, 6 (אטע) „מאנטאג-מאר-גען" טיילט מיט, אז די פארוואורפען, וואס זענען געמאכט געווארען דעם איצ-טיגען אינערן-מיניסטער קאנדעלער ווע-גען זיין אנגעהעריגקייט צום קאפ-פוטש, קענען בעשטעטיגט ווערען דורך דאקו-מענטען, וועלכע געפינען זיך אין בע-זיץ פון אינערן-מיניסטעריום.

בלוטיגער צוזאמענשטויס צווישען קאמוניסטען און מאנארכיסטען אין בערלין.

בערלין, 6 (אטע) היינט איז דא פארגעקומען א גרויסע קאמוניסטישער [illegible] אלס צייכען פון פראטעסט געגען דער פערזאמלונג פון דער מאנארכיס-[illegible] ארגאניזאציע „שטאלהעלם", וועלכע איז גלייכצייטיג פארגעקומען.

בעת דער קאמוניסטישער דעמאנסטראציע, וועלכע איז פארגעקומען נאך [illegible] מיטינג איז געקומען צו א שארפען צוזאמענשטויס צווישען די קאמוניסטען [illegible] די מיטגלידער פון „שטאלהעלם" א גרויסע צאהל פערזאנען זענען שווער [illegible] לייכט פערוואונדעט געווארען. די פאליציי האט ארעסטירט עטליכע צענדליג [illegible]וניסטען.

צוזאמענפאהר פון נ.פ.ר.'ישע ארגאניזאציעס

פון נעווזענעם קאנגרעס - פוילען.

[illegible]ארשא, 6 (אטע) היינט איז פאר[illegible]מען אין ווארשא א צוזאמענפאהר [illegible] די נ. פ. ר. ישע ארגאניזאציעס [illegible] פון געוועזענעם קעניגרייך [illegible], צום צוזאמענפאהר זענען גע-קומען 99 דעלעגאטען, דערונטער 12 פון לאדז. נאכ'ן אויסהערען א פאליטי-שען רעפעראט איז געווארען אויסגע-וועהלט א פערוואלטונג פון 9 פערזאן.

איבערגעגאנגען אויף עמעריטור אסך גענעראלען און אפיצירען.

עס נעהמט אויך אין עמעריטור דער גענעראל לעדוכאווסקי פון לאדז.

ווארשא, 6 (טעלעפאניש) אויפ'ן סמך פון דעם צוגאב צום עמעריטור-געזעץ זענען איצט, לויט א ספעציעלער פעראררנונג, איבערגעגאנ-גען אין דימיסיע-צושטאנד, אויף עמע-ריטור, איבער 500 אפיצירען, דערונ-טער: 30 גענעראלען (דער ערשטער אויף דער רשימה פון די דאזיגע גע-נעראלען פיגורירט ראדזיוויליאווסקי. ווייטער בעהפן 9 דיוויזיע-גענעראלען און 20 בריגאדע-גענעראלען. א סך פון זיי זענען בעקאנטע גענעראלען ווי די גענעראלען: ראזוואדאווסקי, לעדוכאוו-סקי (פון לאדז).

העברעאישע דיכטערין אלישבע געקומען קיין ווארשא.

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט) היינט איז געקומען קיין ווארשא די בעריהמטע העברעאישע דיכטערין פון ארץ-ישראל אלישבע, צו-זאמען מיט איהר מאן שמעון ביכאווסקי. אלישבע איז, ווי בעקאנט א רוסין, האט זיך מגייר געווען, אנגעהויבען שרייבען העברעאישע לידער און זיך בעזעצט אין א"י, וואו זי האט שוין אפגעדרוקט איינינע ווערק אין העברעאיש. די דיכ-טערין פערבלייבט אין פוילען 2 חדשים, כדי צו שטודירען דאס יודישע לעבען.

די נישט-זיכערע לאגע אויפ'ן ווייטען מזרח.

ענגלישער קאבינעט האלט אפ עקסטרא-זיצונגען וועגען כינע. - בלוטיגע קאמפען אין שאנכאי.

לאנדאן, 6 (ספ. טעל.) אין משך פון פרייטאג און שבת זענען פאר-געקומען עקסטרא-זיצונגען פון ענגלישען קאבינעט אין צוזאמענהאנג מיט דער לאגע אין כינא. בעזונדערס איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע וועגען קאנ-טאנער אויסערן-מיניסטער טשען, וועלכער האט איבערגעריסען די אונטערהאנד-לונגען מיט דער ענגלישער מאכט.

אויף די קאבינעט-זיצונגען זענען אנגענומען געווארען וויכטיגע בעשלו-סען, וועלכע וועלכען האבען אנ'ענטשיידענע בעדייטונג פאר דער לאגע אין כינע. יעדענפאלס האט דער ענגלישער פלאט בעקומען א בעפעהל צוריק צו פאהרען קיין שאנכאי.

די אפיציעלע ענגלישע ראדיא סטאציע לייקענט אפ די קלאנגען, אז שאנ-כאי איז געפאלען. אויף די גאסען פון שאנכאי קומען פאר בלוטיגע קאמפען.

פראטעסטען געגען באיקאט אויף זשאבאטינסקי'ן

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט). צום צ. ק פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין פוי-לען קומען כסדר אן פראטעסטען געגען דעם בעשלוס צו באיקאטירען די זשא-באטינסקי-אקאדעמיעס.

רעפ. יצחק גרינבוים אפגעפאהרען קיין אמעריקא.

ווארשא, 6 (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט) היינט איז פון ווארשא אפגעפאהרען קיין בערלין אויפ'ן וועג קיין אמעריקא דער דעפוטאט יצחק גרינבוים.

נייער פרעזעס פון העכס-טען געריכט אין א"י.

לאנדאן, (יט"א) אפיציעל ווערט מיטגעטיילט, אז ה' מיכאעל פראנסיס יאזעף מאקדאנעל איז בעשטימט געווא-רען אלס פרעזעס פון הויפט - געריכט אין ארץ - ישראל. ה' מאקדאנעל האט פערנומען שוין פיל פעראנטווארטליכע רעגירונגס - פאסטענס אין אינדיען או אנדערע ענגלישע דאמיניעס.

אפגעווארפען די אויסבעסערונ-גען צום ארבייטער - פערזיכע-רונגס - געזעץ.

ירושלים, (יט"א) די ארץ-ישראל-רעגירונג האט אפגעווארפען די אויס-בעסערונגען צום ארבייטער - פערזיכע-רונגס-געזעץ, וועלכע עס האט געפא-דערט די הכתדרות העובדים דער גע-זעץ איז אפיציעל פערעפענטליכט גע-ווארען דעם 16-טען יאנואר 1927 יאהר.

קאנפערענץ פון העברעאי-שע גימנאזיעס אין ווארשא

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונ-זער קארעספאנדענט). היינט איז אין ווארשא פארגעקומען א לאנד-צוזאמענ-פאהר פון די העברעאישע גימנאזיעס אין פוילען. ס'זענען געקומען 14 דעלע-גאטען, צווישען זיי אויך פון לאדז. עס איז אנגעקומען א בעגריסונג פון דע-פארטאמענט פאר מיטעל-שולען ביים בילדונגס-מיניסטעריום.

Dr. H. SPIRA-BORNSTEINOWA

Cegielniana 4

טעלעפאן 34-90.

ספעציאליטעט: אקושער און פרויעי-קראנקהייטען.

נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

א צאהן-ארצט-קאבינעט

איז צו פערמיטען

אין צענטער פון דער שטאדט, מיט אנ'איינגעפיהרטע אויסגעארבייטע פראקטיק. ווענדען זיך צו: H. SOLNIK, Kalisz, Kopernika 3

יוריסט י. אינפעלד

וואוינט איצט וסכאדניא 69.

שפרעכשטונדען פון 5 ביז 8 אווענד.

Institut de Beauté-Anna Rydel

(Diplomee de l'Universite de Beaute Cedib a Paris)

CEGIELNIANA 19, front, III p., m. 8.

Masaże. Odmładzanie i konserwacja cery. Kształtowanie rysów twarzy Leczenie zmarszczek i defektów cery. Wzmacnianie porostu włosów, oraz usuwanie włosów twarzy elektrolizą. Elektroterapja i wszelkie zabiegi kosmetyczne według najnowszej metody. Upiększanie twarzy na bale i wieczorki. Przyjmuje od 10-7 w., panowie od 2-4 p.p.

ווידער אַ סכנה פון אַן'אַלגעמיינעם שטרייק אויף די באַהנען און פּאָסט.

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש) אַ דעלעגאַציע פון קאָמוניקאַציע-בלאָק (באַהן-און פּאָסט-אַרבייטער און אַנגעשטעלטע) איז אויפגענומען געוואָרען דורך דעם קאָמוניקאַציע-מיניסטער ראָמאָצקי. די דעלעגאַציע האָט פאָרגעשטעלט דעם מיניסטער די פּאָסטולאַטען פון באַהן-אַרבייטער און האָט ערקלערט, אַז די פּערביטערונג פון די באַהן-און פּאָסט-אַרבייטער איז זעהר גרויס און זיי זענען גרייט אַפילו צוצוטרעטען צו אַן'אַלגעמיינעם שטרייק. דער מיניסטער האָט ערקלערט, אַז ער וועט זיך בעמיהען צו בעפרידיגען אַ טייל פאָדערונגען, אָבער ער קאָן נישט אָנווייזען קיין טערמין, ווען דאָס וועט געשעהן.

די דעלעגאַציע איז געבליבען זעהר אונצופרידען מיט'ן דאָזיגען ענטפער און האָט בעשלאָסען פאָרצושטעלען די געשעפענע לאַגע דעם מלוכה-פּרעזידענט.

קאָנפליקט צווישען דער רעגירונג און דעם פּאַרלאַמענט אין איראַק.

באַגדאַד, (יט"אַ) עס איז אויסגעבראָכען אַ שאַרפער קאָנפליקט צווישען דער רעגירונג און דעם פּאַרלאַמענט פון איראַק אין דער פראַגע וועגען פערגרעסערן דאָס מיליטער אין איראַק. דער פּרעמיער-מיניסטער זשאַפאַר פּאַשאַ אל אסקארי האָט ערקלערט, אַז ער וועט פונאַנדערלאָזען דעם פּאַרלאַמענט, אויב עס וועט נישט אָנגענומען ווערען דער פאָרשלאָג צו פערגרעסערן די אַרמעע.

אינצידענט ביים מקבר-זיין אַ יודישען מיליטער-דאָקטאָר.

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש). מיט איינע טעג צוריק איז אין באַראַנאָוויטש געשטאָרבען אויף אַ לונגען-ענטצינדונג דער הויפּט-דאָקטאָר פון 26-טען אולאַנער-פּולק, דער יודישער פּאָרוטשניק לעאָן ראָזענשטיין.

דער פערשטאָרבענער אָפיציר האָט געשטאַמט פון נאָווי-דוואָר, האָט מען זיין קערפּער אין אַ פערמאַכטער טרומנע אַראָבגעבראַכט אַהין.

פרייטאָג איז מיט גרויס פּאַראַד פאָר-געקומען די לויה. ווען עס איז געקומען צו דער קבורה, האָט דעם פערשטאָרבענעם אָפיציר'ס מוטער געפאָדערט, אַז מען זאָל איהר זוהן מקבר זיין לויט די יודישע דינים (אָהן אַ טרומנע).

די אָרטיגע מאַכט האָט אָבער נישט ערלויבט אויפצומאַכ'ענען די טרומנע. עס איז געקומען צו אַן'אינצידענט און די קבורה איז אָבגעלעגט געוואָרען אויף איינינע טעג, ביז די העכערע מאַכט וועט די זאַך ענטשיידען.

מעג אַ דעפּוטאַט פאַר'אומ'ריינינגען די גאַס?

דער דעפּוטאַט זאָגט: יאָ; דער פּאָליציאַנט זאָגט—ניין.

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש) איבער דיקאַ גאַס אין וואַרשאַ איז דורכגעגאַנגען אַן'אונבעקאַנטער עלעגאַנט-געקליידעטער קריסט, וואָס האָט אַוועקגעשליידערט אויפ'ן טראָטואַר אַ שאַכטעל פון פּאַפּיראָסען און עטליכע שטיקלעך פּאַפּיר פון טאַש אַרויס. אַ דורכגעהענדער פּאָליציאַנט האָט דעם הער אָבגעשטעלט און אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז לויט דעם געזעץ, טאָר מען גאָרנישט אַוועקשליידערן איבערן טראָטואַר און אויב ער האָט עס געטון דאַרף ער עס אויפהויבען.

— איך בין אַ דעפּוטאַט—האָט אויסגערופען דער הערר,—און איהר האָט מיר גאָר נישט וואָס צו זאָגען.

ביים לעגיטימירען זיך האָט זיך טאַקי אַרויסגעוויזען, אַז דאָס איז דעפּ. סטאַניסלאַוו אָססאָווסקי.

— אַ דעפּוטאַט—האָט זיך אָבגערופען דער פּאָליציאַנט, — דאַרף דאָך ערשט טאַקי וויסען, אַז ס'איז פאַרהאַן אַ פאַר-אָרדנונג וועגען נישט פעראומרייניגען די טראָטואַרען און אַז מען וואַרפט אַוועק, דאַרף מען עס אויפהויבען.

— וועל איך אויפהויבען,—האָט אָבגעענטפערט דער דעפּוטאַט.

— גוט—האָט ערקלערט דער פּאָליציאַנט, אָבער מען דאַרף נאָך דערצו בעצאָהלען 1 זל. שטראָף.

— איך וועל נישט בעצאָהלען קיין גראָשען.—האָט געמאָלדען דער דעפּוטאַט.

— שטעל איך צונויף אַ פּראָטאָקאָל, אַז איהר ווילט נישט צאָהלען — האָט דער פּאָליציאַנט געמאָלדען דעם דעפּוטאַט. דער לעצטער האָט אָבגעענטפערט „טוט וואָס איהר ווילט, קיין שטראָף צאָהל איך נישט".

דער פּאָליציאַנט האָט געטון דאָס זייניגע.

אונגילטיג געמאַכט די וואַהלען אין פּרושקאָוו.

וואַרשאַ, 6. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דער וואַרשאַווער קרייז-סיימיק האָט אונגילטיג געמאַכט די וואַהלען צום פּרושקאָווער שטאָט-ראָט, אין וועלכען, ווי בעוואוסט, די לינקע אַרבייטער גרופּירונגען האָבען געהאַט אַ מערהייט.

דער קרייז-סיימיק האָט זיך געשטיצט אויף אַ רייה פּראָטעסטען געגען דער וואַהל קאָמיסיע, פאַר איהר פסל'ען קאַנדידאַטען און אַנדערע נישט-פּינקטליכקייטען.

דער בעשלוס פון פסל'ען די וואַהלען דאַרף נאָך בעשטעטיגט ווערען דורך דער וואַרשאַווער וואָיעוואָדזטווע. אויב די וואָיעוואָדזטווע וועט די אונגילטיגקייט בעשטעטיגען וועלען די נייע וואַהלען פאָרקומען אין 6 וואָכען אַרום.

אַרעסטירט אין וואַרשאַ אַ לאַנג-געזוכטען גנב.

האָמף מיט דער פּאָליציי — אָפּגענומען גרויסע אוצרות.

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש) פרייטאָג ביי טאָג האָט די פּאָליציי בעקומען אַ ידיעה, אַז דער בעוואוסטער און לאַנג-געזוכטער גנב יאָאַכים דזיענגעלעווסקי וועט אין עטליכע שעה אַרום פערלאָזען וואַרשאַ, מיטפיהרענדיג מיט זיך פערשידענע גע'גנב'עטע זאַכען און ציהרונג. מען האָט תיכף מאָבּיליזירט די גאַנצע גנבות-בריגאַדע פון אויספאָרשונגס-אַמט. מען איז אַוועק צום הויפּט-וואָקזאַל. אין אַלע ווינקעלעך און ביי די דורכגענג זענען אויסגעשטעלט געוואָרען אַגענטען און מען האָט אָנגעהויבען וואַרטען אויפ'ן „פויגעל".

אין 2 שעה אַרום האָבען די אַגענטען בעמערקט אַן'עלעגאַנטען הער פון אַ יאָהר 40 מיט אַ וואַליזקע אין דער האַנד, אין וועלכען זיי האָבען דער-קענט דעם געזוכטען גנב. ער האָט אין דער בילעטען-קאַסע געקויפט אַ בילעט קיין גראָדנאָ. באַלד האָבען איהם אַרומגערינגעלט פּאָליציי-אַגענטען. דער גנב האָט זיך שנעל אָריענטירט, אַז ער איז אַריינגעפאַלען. מיט אַ שטאַרקען זעץ האָט ער אומגעוואָרפען איינעם פון די אַגענטען און אָנגעהויבען לויפען. ער איז אַריין אין אַלגעמיינעם קלאָזעט און האָט הינטער זיך פערהאַקט די טהיר. ווען מען האָט אויפגעבראָכען די טהיר, איז דער גנב שוין איגוועניג נישט געווען. ער האָט אויסגעהאַקט אַ שויב און איז אַרויס דורכ'ן פענסטער. וועלענדיג בלייבען אונבעמערקט האָט ער זיך אויסגעמישט צווישען פּובליקום אין וואַרט-זאַל. דאָרט האָבען איהם אָבער אויך דערקענט די אַגענטען און האָבען איהם אַרומגערינגעלט מיט רעוואָלווערען אין די הענד.

זעהענדיג, אַז ער איז אַריינגעפאַלען, איז דער גנב געבליבען שטעהן און אָהן אַ ווידערשטאַנד זיך אונטערגעגעבען. מען האָט ביי איהם געפונען די וואַליזקע. אינוועניג האָבען זיך געפונען אין שאַכטעלעך 30 פּאָר גאָלדענע אויררינגלעך, 8 גאָלדענע רינגלעך, 50 גאָלדענע דעוויזקעס, זילבערנע לעפעל, אַ זילבערנער משאַיניק, 6 גאָלדענע בראַסלאָקלעך און 30 פינגערלעך מיט בריליאַנטלעך.

די אַלע זאַכען שטאַמען נאַטירליך פון גנבות. מען ווייסט אָבער נישט צי פון וואַרשאַווער אָדער פון אַנדערע שטעט

די לעזער, וועלכע האָבען נאָך נישט געלייענט דעם אָנהויב פון

„די, וועלכע אַזוי האָט פערראַטען",

קענען דעם אָנהויב בעקומען אומזיסט, פאָרשטעלענדיג אין אַדמיניסטראַציע אָט דעם

קופּאָן.

פּריווילעגיעס פאַר קאָנסולען אין ארץ-ישראל.

ירושלים, (יט"א) די רעגירונגען פון פראַנקרייך און איטאַליען האָבען אַרויסגעשטעלט אַ פאָדערונג, אַז עס זאָלען ווייטער אָפּגעהיטען ווערען די טראַדיציאָנעלע רעכט פון זייערע קאָנסולען אין ירושלים, לויט וועלכע זיי ווערען בעפרייט פון די שטאָטישע לאַנד-שטייערן און בעקומען געוויסע רעליגיעזע כבודים.

אַן'אויסשטעלונג פון יודישע דרוקזאַכען.

מאָסקווע, (יט"א) די קאַטעדרע פון יודישער קולטור ביי דער אוקראַינישער וויסענשאַפטס-אַקאַדעמיע גרייט צו אַן'אויסשטעלונג פון אַלע דרוקזאַכען, וואָס דאַרף געעפענט ווערען צום 10-טען יאָהרצייט פון דער רעוואָלוציע. אין דער אויסשטעלונג וועט אַריינגעהן אַלץ, וואָס עס איז געדרוקט געווען אין יודיש פאַר די יאָהרען 1917 – 1921

דער צוועק פון דער אויסשטעלונג איז צו געבען אַ בילד פון דעם, ווי אַזוי די רעוואָלוציע איז צוגעגריים און דורכגעפיהרט געוואָרען.

צי קענען פריידענקער בעקומען אַ מאַטורא-צייגניש?

די בעקאַנטע וואַרשאַווער קאָמוניסטקע און סעקרעטאַרין פון קאָמוניסטישען פּיים-קלוב אסתר גאָלדע סטרוזשעצקאַ, האָט, אָבגעבענדיג איהר טאָכטער אירענאַ, אין דער אָרטיגער גימנאַזיע, זי פערשריבען אַלס קאָנפעסיאָנסלאָזע און די שילערין האָט דעם געגענשטאַנד רעליגיע נישט געלערנט די גאַנצע צייט.

ביים ענדיגען די גימנאַזיע האָט אירענאַ סטרוזשעצקאַ אויסגעהאַלטען דעם עקזאַמען פון אַלע לימודים, אויסער פון רעליגיע, און דעריבער האָט די שול-מאַכט איהר נישט אַרויסגעגעבען די מאַטוראַ-צייגניש.

די מוטער פון דער מינדעריעהריגער שילערין האָט אויף דער שול-מאַכט דערפאַר דערלאַנגט אַן'אָנקלאַגע צום בילדונגס-מיניסטעריום, וועלכעס האָט אָנערקענט, אַז די שול-מאַכט האָט געזעצליך געהאַנדעלט און די אָנקלאַגע איז דעריבער אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

דאַן האָט די מוטער אַריינגעטראָגען געגען בעשלוס פון בילדונגס-מיניסטעריום אַ אָנקלאַגע צום העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל, וועלכער האָט דעם פערגאַנגענעם פרייטאָג די אָנקלאַגע בעטראַכט.

דאָס בילדונגס-מיניסטעריום האָט צוגעשיקט אַן'ערקלערונג

אַלס פערטיידיגער פון דער אָנקלאָגערין איז אַרויסגעטרעטען דער פּ.פּ.ס.-ישער דעפּוטאַט ליבערמאַן. וועלכער האָט אין אַ לענגערער רעדע זיך אַרויסגעזאָגט, אַז מיט דעם נישט אַרויסגעבען דער שילערין די מאַטוראַ-צייגניש דערפאַר, ווייל זי איז אַ קאָנפעסיאָנסלאָזע, איז געוואָרען געבראָכען דאָס אַרטיקעל 111 פון דער קאָנסטיטוציע, לויט וועלכען יעדער פּוילישער בירגער איז פולשטענדיג פריי אין זיינע רעליגיעזע איבערצייגונגען. דעפּ. ליבערמאַן האָט זיך אויך בערופען אויף דער דעציזיע פון העכסטען געריכט, וועלכעס האָט אויף אַ זיצונג פון 16-טען פעברואַר 1924 אין פולען קאָמפּלעט זיך אַרויסגעזאָגט, אַז אַלע געזעצען, וואָס שטעהען אין סתירה צום אַרטיקעל 111 פון דער קאָנסטיטוציע, ווערען אָפּגעשאַפט. דער פערטיידיגער האָט דעריבער געפאָדערט מבטל צו מאַכען דעם בעשלוס פון בילדונגס-מיניסטעריום און אַרויסצוגעבען דער שילערין די מאַטוראַ-צייגניש.

דער העכסטער טריבונאַל, אונטער'ן פאָרזיץ פון פּרעזעס סאַוויצקי, האָט אָפּגעהאַלטען אַ בעראַטונג, וואָס האָט געדויערט 3 שעה, און צוליב דעם, וואָס די מיטגלידער פון העכסטען טריבונאַל זענען נישט געקומען צו אַן'איינשטימיגען בעשלוס, האָט דער פּרעזעס געמאָלדען, אַז די דעציזיע אין דעם ענין וועט דער טריבונאַל פערעפענטליכען דעם 17 טען מאַי ד. י.

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24

אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3–4

בלוטדורשטיגע אַרטיקלען

אין דער רומענישער פּרעסע געגען יודען.

בוקאַרעשט. (י.ט.א.) דער אָרגאַן פון דער „אוניאָן פון די רומענישע יודען" קוריערול איזראַעליט" שרייבט: עס זענען שוין אַריבער 15 טעג זייט מיר האָבען געצויגען די אויפמערקזאַמקייט פון דער רעגירונג אויף די אַרטיקלען און פּראָקלאַמאַציעס פון דער „קריסטליכער ליגע", וועלכע רופען צו אַ בירגער-קריג און צום אויסהרג'ענען יודען. זידלען און באַליידיגען אויף אַ בלוטיגסטען אופן די יודען, רומענישע בירגער. מיר פרעגען, צי עס איז אין איינקלאַנג מיט דער קאָנסטיטוציע, וועלכע אָנערקענט גלייכע רעכט פאַר אַלע בירגער. אַז אַלע יודען זאָלען בעצייכענט ווערען, אַלס אַ „פאָלק פון אויסוואָרפען און שאַרלאַטאַנעס", עס זאָל פאַרדיגט ווערען דאָס אַרויסטרייבען פון די יודען, וועלכע „מען דאַרף בעהאַנדלען ווי ווילדע חיות".

„אַדעווערול" שרייבט: אין פּלאָיעשטי ערשיינט אַ קוזיסטיש בלעטעל „קאַרפּאַצי". אין דעם דאָזיגען בלעטעל איז געוועזען אָבגעדרוקט אַן'אַרטיקעל" דער'הרג'ענען". אינ'ם אַרטיקעל ווערט אָנגעוויזען, וואָס פאַר אַ רעה די יודען זענען פאַר רומעניען און דאַן ווערט געזאָגט: מיר דאַרפען הרג'ענען יענע, וואָס ווילען צושטערען אונזער מלוכה. דער'הרג'ענען אָהן מורא. קיינער טאָר נישט אָבשטעלען די האַנד, ווען עס האַנדעלט זיך וועגען דער עקזיסטענץ פון רומענישען פאָלק. לעבען זאָל דער, וואָס הרג'עט דעם פערדעטער און שונא. דער'הרג'ענען אַ שונא פון פאָלק איז נישט קיין פערברעכען, עס איז אַ כבוד פאַר'ן רומענער. דער'הרג'עזשע! קנעכט ווייבען, העלדען דער'הרגענען"!

„אַדעווערול" פרעגט דעם פּרעמיער, אינערן- און יוסטיץ-מיניסטאָרען פאַר וואָס זיי קאָנפיסקירען נישט דאָס בלעטעל, וואָס רופט דירעקט צו מאָרדען.

די יודיש-נאַציאָנאַלע צייטונג „רענאַשטעריא" איז אַרויס מיט אַ שאַרף פּראָטעסט אַרטיקעל געגען דער רעגירונג, פאַר דעם פערבאָט פון דער ציוניסטישער קאָנפערענץ. די צייטונג שרייבט: דער אינערן-מיניסטער גאָגאַ האָט זיך, ווייזט אויס, געשטעלט פאַר אַ עחרען-צוועק צו דערשטיקען יעדע יודישע ערשיינונג אינ'ם לאַנד. זי טענה'ט, אַז די קאָנפערענץ איז פערבאָטען געוואָרען צוליב מורא פאַר אונרוהען, טאָ פאַר וואָס האָט זי נישט פערבאָטען דעם סטודענטען-קאָנגרעס אין יאַסי".

דער רעגירונגס-אָרגאַן „אינדעפּענדענטאַריא" האָט פערעפענטליכט אַ רייה אַרטיקלען אונטער דער איבערשריפט „די ראָל פון די פּוילישע יודען אין דער ליידענשאַפטליכער קאַמפּאַניע געגען אונזער מלוכה". אין די דאָזיגע אַרטיקלען זענען געבראַכט אויסצוגען פון „דזיעננין וואַרשאַווסקי" פון אַרטיקעל „דאָס מיאוסע לאַנד פון אַ שעהנער קעניגין". פון „נאַש פּשעגלאָנד" און פון דר. גאָטליב'ס אַרטיקעל „רומעניען" אין „היינט". ווייטער ווערט איבערגעגעבען וועגען דעם „אָפּשנים", וואָס די יודישע קלאָ האָט בעקומען פון קאָלבאַן און פון דער „אינטערפּאַרלאַמענטאַרישער אוניע". די „אינדעפּענדענטאַריא" ענדיגט: „מיר האָבען וועגען דעם אַלעמען דערצעהלט אין געבראַכט ציטאַטען, ווייל דאָס שפּיגעלט אָפּ די שרעקליכע שנאה פון די יודען געגען אונזער פאָלק און דעם ווילען פון זייער זייט צו נקמה. מיר האָבען געפונען פאַר נויטיג מען זאָל ביי אונז וויסען די קוואַליטעט פון דער ליטעראַטור, מיט וועלכער די יודען פערטיידיגען זייער זאַך אין דער אייראָפּעאישער פּרעסע".

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז.
7. פעברואר. 1927

לאדז.
7. פעברואר. 1927

ס'איז נישט

קיין יודישע זאך.

בעת דער לעצטער סיים-דעבאטע האט זיך דעפ. גרינבוים אויסגעדריקט, אז די רעכטע געפעלט נאר אזא רעגירונג, וואס האלט פאר די פיסקעס...

דער דאזיגער אומפארלאמענטארישער אויסדרוק האט בעפינען א ווידערקלאנג ביי דעם סיים מארשאלעק, וועלכער האט אויפמערקזאם געמאכט, אז צוליב דעם, וואס דער לעצטער זאץ איז נישט פארלאמענטאריש, וועט ער אויסגעשטראכען ווערען פון דער סטענאגראמע.

דערויף האט דעפ. גרינבוים געענטפערט, אז דעם דאזיגען אויסדרוק האט בען בענוצט אין סיים עטליכע דעפוטאטען, און ער האט אזוי-ארום בעקומען בירגער-רעכט.

בעקומען בירגער-רעכט אהן קאפ-וועהמאנ, אהן לויפעניש איבער פערשידענע אינסטאנצען, אהן פערשידען-אויס-געטייטשטע געזעצען.

דער דעפ. גרינבוים האט אבער אין זיין פערענטפערען זיך א וואי פערגעסען, אז דער בעגריף „בירגער-רעכט" לאזט זיך נאך דערווייל ביי אונז קאמענטירען אויף פערשידענע אופנים, און די-זעלבע בעגרעניצונגען און אויסנאהמען, וואס ווערען — בעקוועמליכקייטס-וועגען — אויסגעאיבט אויפ'ן כלל בעריהר-ליכע און אומבעריהרליכע בירגער, גילטען אויך פאר דער פארלאמענטארישער דרשה און פאר'ן פרעסע-כתב.

קיין צוויי ברידער מאטשעק'לעך זענען נישטא, און וואס איין וואיטעק (לאמיר איהם אמאל אנרופען — דעפ. אילסקי...) דאס טאר משה'לע נישט!

דער דעפ. גרינבוים טאר נישט רעדען אין סטיל און טאן פון דער רעכטער מעהרהייט פנים אל פנים און „פיסק צו פיסק", אבער אילסקי מעג אהן שום פארבעהאלט און תכף נאך גרינבוים'ס רעדע, ערקלערען, אז-די יודען מיט זייער פאלשער פאליטיק רופען ארויס דעם שטורעם צווישען די נאציאנאלע מינדערהייטען.

די דאזיגע דערקלערונג איז פער-שטעהט זיך, א ריין-פארלאמענטארישע. און זי איז געוויס אריינגעטראגען גע-ווארען אין דער סטענאגראמע.

אילסקי'ס פאליטישע דערקלערונג איז דאך נישט די איידעלע פארלאמענטא-רישע עמפינדליכקייט; און רייצט דאך נישט די נערווען פון די וועהלער-מאס-סען; זי איז דאך סוף כל סוף נישט קיין שאנדע פאר דעם טיף-זיניגען פער-אנטווארטליכען פארלאמענטאריער, בעת „האלטען פאר די פיסקעס" איז פע, חס מלהזכיר און זי פאסט זיך נישט פאר דער וועלט...

מאדנע בעגרייפט מען אין אונזער צייט פארלאמענטארישקייט! מז.

וועגען א יודישען מאגי-סטראט אין חיפה.

חיפה. (י.ט.א.) דא איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון יודישע יוריסטען, אויף וועלכער עס איז בעשלאסען גע-ווארען איבערצוגעבען דער ארץ-ישראל-רעגירונג א מעמאריאל וועגען שאפען אין חיפה א יודישען מאגיסטראט מיט העברעאיש אלס אומגאנגס שפראך. אין מעמאריאל ווערט פעסטגעשטעלט, אז די יודען מאכען אויס א העלפט פון דער אלגעמיינער בעפעלקערונג פון חיפה, וואס בעשטעהט פון 3000 איינוואוינער. וועגען דעם ענין ווערט אויך געשיקט ווערען א דעלעגאציע צום הויפט-יוסטיץ סעקרעטאר פון דער רעגירונג.

די פערזאמלונג האט אויך בעפול-מעכטיגט די ה"ה וויינשאל און לעווי צו פיהרען אונטערהאנדלונגען מיט די אראבער וועגען שאפען א געמיינזאמען יודיש אראבישען יוריסטען-פערבאנד.

דער אפמאך וועגן דער יודישער אגענץ.

דער בריף פון לואי מארשאל צו פראפ. וויצמאן. — טעקסט פון'ם געשלאסענעם אפמאך.

2.

דער בריף פון לואי מארשאל

מיט אויפריכטיגער צופרידענהייט האב איך בעקומען אייער בריף, וואס איז אין זיין אפעל פאר פרידען און אייניגקייט צווישען יודענטום — א בשורה פון פריינדשאפט. אייערע ווערטער האבען אנגעריהרט א מיטפיהלענדע סטרו-נע אין מיין הארצען, ווי אין די הער-צער פון אלע די, מיט וועמען איך בין לאנג פערבונדען געווען אין א געמיינ-זאמען ציל.

פולקאמענע איינשטימונג צווישען דענ-קענדע מענשען איז, פערשטעהט זיך אנ' אונמעגליכקייט, אבער עס איז נישט בלויז מעגליך, דאס וואס פאר א חלוקי-דעות עס זאלען נישט עקזיסטירען צווי-שען זיי, זאלען זיי רעספעקטירען איי-נער דעם אנדערנס מיינונגען, בע-הערשט זיין פון פריינדשאפט און אי-בער אלעם ערלויבען איינער דעם אנ-דערען דאס רעכט צו האנדלען לויט זיי-נע געוויסענהאפט איבערצייגונגען. אויפ-ריכטיגע און העפליכע דיסקוסיע איז אלעמאל נעוואונשען, אבער ביטערע פארטיי קאמף מוז אונבעדינגט אפשטע-לען, וועלכע עס איז צוזאמענארבייט.

איהר האט געשטעלט די פיגקטליכע דיאגנאזע פון דער לאגע און זייט צו-געגאנגען צו דער לעזונג פון די פילע שוועריגקייטען מיט דער גערעכטער, טאקטישער און דורכדריגנענדער מעטא-דע, מיט דעם קלארען טראכטען און אפענהייט, וואס זענען אזוי כאראקטע-ריסטיש פאר אייך און וואס מא-כען אייך אין אזא הויכער מדרגה פאר דעם שלום ברענגער און קאנסטרוקטיווען פיהרער.

רעדענדיג פאר מיינע פערבינדעטע און פאר זיך אליין, גיב איך אייך מיט טיפער צופרידענהייט איבער, אז מיר נעהמען אן די אויסגעשטרעקטע האנד פון שלום. אין אייער אקט זעהען מיר דעם איבערצייגענדען בעוויז, אז דער קאמף אין די רייהען פון דעם אמעריקאנער יודענטום איז אפגעשטעלט. זא-לען די פריהערדיגע חלוקי-דעות פער-זינקען אין פערגאנגענהייט. לאמיר ווי-דער אמאל אויפלעבען און דורכפיהרען דעם שלום, אויף וועלכען — ווי אונזע-רע חכמים זאגען — די וועלט איז גע-בויט, און — מען קאן נאך צוגעבען — פון וועלכען עס איז אפהענגיג די אויפהאלטונג פון יודען און יודענטום. מיט צוריקגעשטעלטער ברידערליכקייט קאנען מיר ווידער זיין בכח צו ווייזען די פריינד, ווי די שונאים, אז מיט איי-ניגקייט, אלס דעם אינהאלט פון אונזער לעבען און טראכטען, וועלען מיר ווי-טער מאכען בעדייטענדע בעשטייערונ-גען צו דער ציוויליזאציע און קולטור און דעם וואוילזיין פון דער מענשהייט.

3.

דער אפמאך וועגען דער יודי-שער אגענץ.

די לעצטע פערהאנדלונגען צווישען דער ציוניסטישער ארגאניזאציע און די פארשטעהער פון דער „אונפארטייאישער קאנפערענץ צו בעט אכטען ארץ-ישראל פראבלעמען, וועגען דער יודישער אגענץ האבען איצט דערגרייכט אזא מדרגה, אז עס איז נויטיג בעקאנט צו מאכען די רעזולטאטען פון אלע אונטערהאנ-לונגען.

עס דארף דערמאהנט ווערען, אז ביי דער „אונפארטייאישער קאנפערענץ וועגען ארץ ישראל פראבלעמען", וואס איז אפגעהאלטען געווארען אין ניו-יארק, דעם 17. פעברואר 1924 י., זענען אנ גענומען געווארען די פאלגענדע רעזא-לוציעס:

היות דער ארץ-ישראל מאנדאט פון דער פעלקער-ליגע בעשטימט אין אר-טיקעל 4, אז די ציוניסטישע ארגאני-זאציע זאל בעקומען די מיטווירקונג פון אלע יודען דורכצופיהרען די פונקטען פון מאנדאט און היות די ציוניסטישע ארגאניזאציע האט פארגעשלאגען, אז נישט-ציוניסטען זאלען ווערען מיט-גלידער אין דער יודישער אגענץ, ווערט בעשלאסען, צו בעשטימען א קאמיטעט פון 7, וועלכער זאל האבען די פולמאכט צוזוציהען אנדערע צו שטודירען די יודישע אגענץ און זאל אויסארבייטען א פלאן, לויט וועלכען די אמעריקאנער יודען זאלען קענען צושטעהן צו דער אגענץ.

ביי א צווייטער קאנפערענץ, וואס איז אפגעהאלטען געווארען דעם ער-שטען מערץ 1925. כדי אויסצוהערען די בעריכטען פון די סוב-קאמיטעס, וואס זענען בעשטימט געווארען פון דער קאנפערענץ, וועלכע איז אפגע-האלטען געווארען אין פעברואר 1924 זענען צ. א. אנגענומען געווארען פאל-גענדע רעזאלוציעס:

היות אין הסכם מיט'ן ארטיקעל 4 פון ארץ-ישראל-מאנדאט האט די ציו-ניסטישע ארגאניזאציע פארגעשלאגען צו גרינדען א גרעסערע אגענץ, אין וועל-כער מען זאל געבען פאסיגע פערטרע-טונג נישט-ציוניסטען זיי זאלען טיילען מיט דער ציוניסטישער ארגאניזאציע די פריווילעגיעס און פעראנטווארטליכקיי-טען פון דער יודישער אגענץ.

היות די אונפארטייאישע קאנפערענץ איז זיך ווידער צוזאמענגעקומען אויס-צוהערען א בעריכט פון קאמיטעט, ווערט בעשלאסען:

ערשטענס, אז דער בעריכט פון דעם קאמיטעט און זיינע פערשידענע רעקא-מענדאציעס ווערען אין פרינציפ אנגע-נומען און אקצעפטירט.

צווייטענס, אז כדי אויסצופיהרען דעם פלאן, וועלכען דער בעריכט ענטהאלט בעשטימט די קאנפערענץ אנ'ארגאני-זאציאנס-קאמיטעט, וואס זאל בעשטע-הען פון 12 פערזאן, וועלכע זענען נישט קיין מיטגלידער פון דער ציוניס-טישער ארגאניזאציע, אבער וועלכע דארפען האנדלען אין פערשטענדיגונג מיט דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, מיט דעם צוועק צו דערגרייכען דעם פולען אנטייל פון דעם אמעריקאנער יודענטום אין דער יודישער אגענץ און אז עס זאל ווערען בעשטימט א קאמיטע אנצופיהרען מיט דער פעטיגקייט אין הסכם מיט די פאלגענדע פונקטען:

אנפיהרען מיט דער ארבייט פאר דער שאפונג און אנערקענונג פון א יו-דישער אגענץ לויט'ן מאנדאט, וועלכער זאל בעשטעהען פון א ראט און אנ'עק-זעקוטיוו-קאמיטעט און אין ביידע קער-פערשאפטען זאלען זיין פערטרעטען נישט-ציוניסטישע פארשטעהער פון פער-אנטווארטליכע אמעריקאנער יודישע ארגאניזאציעס לויט דער פאלגענדער פראפארציע:

א. אין דעם ראט פון דער יודישער אגענץ, וואס וועט געשאפען-ווערען, זא-לען 50 פראצענט פון די מיטגלידער געוועהלט-ווערען דורך דער אלטוועלט-ליכער ציוניסטישער ארגאניזאציע, און 50 פראצענט דורך נישט-ציוניסטישע קערפערשאפטען, וועלכע זענען גרייט טעטיג מיטצוארבייטען אין דער יודי-

(ווייטער זעה 6-טע זייט).

אין צוג איבער פוילען.

בילדער און געשטאלטען

פון דר. אוביץ.

ווי נאר דער צוג קומט אריבער פון טשעכאסלאוואקיע איבער דער פוילישער גרעניץ, ווערען באלד אלע וואגאנעס איבערפולט מיט יודען און יודענעס און מיט זייער האסטיגען, נערוועזען געפלידער. זיי פאהרען אויף א יאריד אדער פון א יאריד, טראגען שווערע, געטאפעלטע זעק אויף די שמאלע, שוואכע פלייצעס, אויף די קאפ ריזיגע קוישען, פול מיט אייער, קעז און פוטער, וואס פערשפרייטען ארום זיך הארבע, געשמאקע ריחות-און פון זייערע אָרעמס הענגען, מיט די קאפ אראפ, צעהנדלי-גער צוגויפגעבונדענע היהנער און קא-טשקעס, וואס קלאפען מיט די פליגלען, שרייען און קאדקעדאקען און מאכען פון א מושב אין גאנצען צוג...

מען צעזעצט זיך ברייט און געמיט-ליך אייגער אויפ'ן אנדערן, מען טרעט אייך אפ די פיס איינמאל און נאכאמאל, מען ווארפט אריבער איבער אייער קאפ פאנטאסטישע שמאטעס, קלומעקעס און פעק — דערנאך נעהמט מען זיך באלד דאווענען מיט מנין, שפילען א זעקס און זעכציג און זיך קריגען מיט'ן ווייב, דער „שווילענע", הויך אויפ'ן קול...

מען בייזערט זיך און ווארפט מיט שטעכווערטער, פול מיט גיפטיגער שנאה, מיט טיפער פערביטערטקייט איבער דעם שווערען עול פון פרנסה, וואס מען קאן איהם היינטיגע צייטען פשוט נישט דערטראגען-און די ווייבער. אנגעפעלצ-טע אין הארסע, מאנסבילשע פוטערס און אין גרויסע טוכענע שטיוועל מיט פאדקאוועס. קוקען אפיר פון אונטער זייערע קויטיגע וואלענע פאטשיילעס מיט שטעכיגע גרינע בליזען איבער שווארצע, פון קעלט און צרות פער-הארטעוועטע נעז, קוקען בייז און שווייגען...

אין דרויסען ליגט נאך דער שפעטער הערבסט אויף די אפגעקאסטע האלב-געפרוירענע פעלדער און אין די יונגע שיטערע וועלדלעך. וואס גלאנצען אין דער קאלטער פריהמארגען-זון... שלאנ-קע, רויטע קלויסטערס און איינזאמע הילצערנע צלמים אויף די קברים פון געפאלענע סאלדאטען פליהען פערביי פאר די פענסטער פונם וואגאן-און באלד בעווייזט זיך אויך א קליינער יודישער בית-עלמין מיט איבערגעבראכענע מצבות-ברעטלעך און צעבראקעלטע שטיינער, אונטער וועלכע עס ליגען בעגראבען יודישע מלחמה-קרבנות...

קיינער קוקט זיך היינט נישט מעהר אום אויף די דאזיגע קליינע, אימפראָ-וויזירטע מיליטערישע בית-עלמינ'ס, וואס זענען פערזייהעט איבער גאנץ פוילען אין א גרויסער צאהל-נאר איין איינציגע פרוי פון אונזער וואגאן, א יונג ווייבעל פון א יאהר עטליכע פון צוואנציג, מיט שווארץ'חנ'עווידיגע יודישע אויגען אין דעם יונגען, פערהארטעוועטען פנים — זי אליין קוקט ארויס פונם פענסטער און ווישט דערביי די טרעהרען פון איהרע אויסגעצערטע באקען...

אונטער איינעם פון די דאזיגע צע-ברעקעלטע מצבות, וואס די פוילישע מלוכה האט אויפגעשטעלט פאר די גע-פאלענע יודישע העלדען, ליגט בעגרא-בען איהר געוועזענער חתן, דער שעה-נער חלום פון איהרע יינגע מיידעלשע יאהרען-און איצט האט זי געמוזט חתונה האבען מיט אט דעם בלינדען „קורילאפ-ניק", כדי דאס קינד פון איהר „זינדי-נער ליבע" זאל בעקומען א פאטער...

ער זיצט אין א ווינקעל אויף א גרויסער היהנער-שטייג און די שטעכיגע בלוילי-כע ווייסלעך פון זיינע בלינדע אויגען זוכען אנגעשטרענגט דאס יונגע ווייבעל, וואס זיצט מיט איהם טאקע אויף דער-זעלבער היהנער-שטייג און איז דאך אזוי ווייט פון איהם, אין דער ווייטער שעהנער וועלט, פון איהרע זיסע יוגענד-חלומות...

א יונגער פוילישער גלח, מיט א פעטלי-כען, גוטמוטיגען פנים, ווייך און ווייס ווי קעז, אנגעטון אין מעהרערע שווארצע קאפאטעס, איבער וועלכע עס באמ-בעלט זיך א קליינער גילדענער צלם, זעצט זיך אוועק אין סאמע מיטען פון די יודישע דאווגערס. ער קוקט זיך צו צו דער דאזיגער מאדנער עדה אין טלית און תפילין, הערט זיך צו צו זיי-ערע אומעטיג-פרעהליכע „הללויה'ס", וואס שמעקען מיט פרישע, זאטע אנביי-סענס, מיט הייסער יושקע און בטחון און עס פערגלוסט זיך איהם אליין אויך מיטהאלטען מיט קהל... ער נעמט אפיר פון אונטער זיינע פאלעס דעם קאטוי-לישען סידור מיט גאלד-געשניטענע בלעטלעך און ער צעדאווענט זיך גע-שמאק מיט'ן גאנצען יודישען מנין— אויף זיין בעזונדערען שטייגער...

דערנאך נעהמט מען זיך שמועסען פאליטיק. מען רעדט וועגען דעם נייעם פוילישען קעניג, וואס ליגט בעהאלטען ערגיץ אין א הייל אונטער די טויערן פון ווארשא און ווארט אויף דער שעה פון התגלות... יודען טייטשען אריין זעהר געשמאקע און שארפזיניגע פירושים אין דער דאזיגער מאדערנער לעגענדע, וואס איז געבוירען געווארען ערשט נישט לאנג אין די „שטיבלעך" און בתי מדרשים פון ווארשא... מען האלט, אז דער דאזיגער פערבארגענער פוילישער קעניג איז איינער פון די פערבארגענע ל"ו צדיקים-און עס איז ביי קיינעם קיין ספק נישט, אז ער האט אין זיך א ניצוץ פון שאול המלך...

ארום דער פוילישער קעניג-פראגע, האט זיך אין אונזער וואגאן ביסלעכווייז צעפלאקערט א גאר היציגע דעבאטע. עס האבען זיך געבילדעט פערשידענע גרופעס, וואס יעדע פון זיי שטעלט זיך אויף א בעזונדערן קאנדידאט פאר דעם פוילישען טראן(מען פראפאגאנדירט פאניאטאווסקי. ראדזיוויל און פאטאצקי, וועלכער האט אגב די בעסטע שאנסען, ווייל פון דער משפחה פאטאצקי איז ארויסגעקומען דער ווילנער גר-צדק אברהם בן אברהם-און איינער א יודעל, אנ'אלטיטשקער, וואס טראגט ארום א שווארצע בלעכענע פאן מיט הייסע קנישיקלעך, וואס שמעקען מיט ציבעלעס און מיט שלעכטען בוימעל, איז געפא-לען גאר אויף א נייער המצאה: אויב שוין יא א קעניג פאר פוילען, איז גליי-כער צו מאכען, זאגט ער, דעם גערער רבי, דעם גרעסטען צדיק הדור, צו וועלכען עס פאהרט א וועלט מיט מענ-שען און פאר וועלכען אלע שרים און קיסרים וועלען האבען דעם גרעסטען דרך ארץ...

דער יונגער פוילישער גלח מישט זיך אריין אין שמועס. ווייזט זיך ארויס, אז ער קאן אליין גוט יודיש און אז ערגיץ אין א פערווארפענעם פוילישען דארף, וואו ער וואוינט, נעהמט ער יעדען אוועגד צונויף די ארימע יודישע קינ-דער פון דארף און לערנט מיט זיי עברי... ער איז דער קאטוילישער גלח און דער יודישער דרדקי-מלמד אין איין פערזאן. ער איז א בעגייסטערטער אנ-הענגער פון א יודיש-פוילישער פערברי-דערונג און ער האלט בכלל, אז עס וואלט געוועזען דאס אמת'ע גליק פאר דער מענשהייט, ווען אזא איידעלע נא-ציע ווי די יודישע, וואלט ווען אנ-גענומען און פערשפרייטען די קאטוילי-שע אמונה...

נײַער פֿאָלקסבלאַט
7. פֿעברואַר 1927.

דאס לאדזער לעבן

נײַער פֿאָלקסבלאַט
7. פֿעברואַר 1927.

7
מאָנטאָג
ה
אדר א, תרפ״ז

פֿעברואַר
זון-אויפֿגאַנג 7.9
זון-אונטערגאַנג 4,30
לענג. פֿון טאָג 9,30

קהלה-פֿערוואַלטונגס-זיצונג נישט פֿאָרגעקומען.

(–) די נעכטיגע זיצונג פֿון דער קהלה-פֿערוואַלטונג איז ווידער נישט פֿאָרגעקומען, ווייל ס׳איז נישט געווען קיין קוואָרום.

אין דער מיטעלער טעקסטיל-אינדוסטריע.

די אַרבייטסלאָזיגקייט אין דער מיטעלער טעקסטיל-אינדוסטריע האָט זיך פֿאַר די לעצטע פֿאַר וואָכען אַ ביסעל פֿערגרעסערט. אין דעצעמבער זענען אין 170 פֿאַבריקען געווען בעשעפֿטיגט 14,475 אַרבייטער, וואָס האָבען געאַרבייט אין 148 פֿאַבריקען צו 6 טאָג אין וואָך, אין 10 פֿאַבריקען צו 5 טאָג אַ וואָך, אין 8 פֿאַבריקען צו 4 טאָג און אין 4 – צו 3 טאָג אַ וואָך. איצט זענען אין 164 פֿאַבריקען בעשעפֿטיגט 13,329 אַרבייטער, וואָס אַרבייטען אין 142 פֿאַבריקען צו 6 טאָג אַ וואָך, 9 פֿאַבריקען צו 5 טאָג 8 – צו 4 טאָג און אין 5 – צו 3 טאָג אַ וואָך. אין דעצעמבער האָבען 108 פֿאַבריקען געאַרבייט 1 שיכט; 47–אויף 2 שיכטען און 12 – אויף 3 שיכטען; איצט אַרבייטען 108 פֿאַבריקען אויף 1 שיכט; 50 – אויף 2 שיכטען און 6 — אויף 3 שיכטען. די דאָזיגע קליינע פֿערגרעסערונג פֿון דער אַרבייטסלאָזיגקייט איז א פֿאָריבערגעהענדע.

די ארץ-ישראל-דעלעגאַציע קומט קיין לאָדז.

פֿרייטאָג, ד. 11 ה.ח. אין דער פֿריה קומט קיין לאָדז די דעלעגאַציע פֿון ארץ-ישראל-יודענטום, וואָס ווײַלט לעצטענס אין וואַרשאַ און וועלכע בעשטעהט פֿון ד״ר שמריהו לעווין, הרב משה אוסטראָווסקי, שמואל טשערנאָוויץ און דוד בר-רב-האי (באַראַוואי).

דער אויפֿנאַהם-קאָמיטעט גרייט צו אַ געהעריגע קבלת-פּנים, פֿאַר די חשוב׳ע געסט. שבת אין אָווענד וועלען די געסט אויפֿגענומען ווערען דורך די פֿאָרשטעהער פֿון די ציוניסטישע גרופּירונגען און עסקנים. זונטאָג אין אָווענד קומט פֿאָר אַ פֿייערליכע פֿערזאַמלונג אין פֿילהאַרמאָניע-זאַל מיט דער בעטייליגונג פֿון אַלע מיטגלידער פֿון דער דעלעגאַציע. אויסערדעם זעהט דאָס פּראָגראַם נאָך פֿאָר: אַ העברעאישע פֿערזאַמלונג, א פֿרויען-פֿערזאַמלונג, אַ יוגענד-מיטינג, אַן׳אַבשידס-באַנקעט א.א.וו.

די יודישע אַרבייטערשאַפֿט אין פּוילען פֿאַר דער יודישער אַרבייטערשאַפֿט אין פּאַלעסטינא.

פֿרייטאַג ד. 11-טען פֿעברואַר ה. י., 8 אַ זייגער אָווענד, קומט-פֿאַר אין פֿילהאַרמאָניע זאַל אַ פֿייערליכע פּאַלעסטינא-אַקאַדעמיע. מיט רעפֿעראַטען וועגען דעם איצטיגען קריזיס אין פּאַלעסטינא וועלען אַרויסטרעטען די בעוואוסטע „פּועלי-ציון"-טוער זרבבל און יעקב פּעטערזייל. עס נעהמט אויך אַנטייל דער לאָדזער סימפֿאָנישער אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פֿון דיר. רידער.

יוליוס אַדלער׳ס גרויסע ערפֿאָלגען אין לאָדז.

די פֿאָרשטעלונגען פֿון אונזער ליבלינג יוליוס אַדלער מיט זיין טרופּע אין „סקאַלאַ"-טעאַטער האָבען גרויס ערפֿאָלג. יעדען טאָג איז דאָס טעאַטער איבערפֿולט און די אַרטיסטען ווערען וואַרעם אויפֿגענומען. אין משך פֿון פֿרייטאָג, שבת און זונטאָג איז געשפּילט געוואָרען: „קרייצער סאָנאַטאַ", „הינקעמאַן" און „ישיבה-בחור".

היינט ווערט געשפּילט „קרייצער סאָנאַטאַ".

צום היינטיגען בעזוך פֿון האַנדעלס-מיניסטער אין לאָדז.

פּאָסטולאַטען פֿון די סוחרים-פֿעראיינען.

(–) אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן היינטיגען בעזוך פֿון האַנדעלס-מיניסטער קוויאַטקאָווסקי אין לאָדז, בעת וועלכען עס וועלען אָפּגעהאַלטען ווערען אַ רייה קאָנפֿערענצען, האָבען די היגע סוחרים-קרייזען צוגעגרייט פֿיל מאַטעריאַל, וועלכער דאַרף דיסקוטירט ווערען אויף די דאָזיגע קאָנפֿערענצען.

די פּאָסטולאַטען זענען פֿאָלגענדע: פֿערגרעסערען די פֿאָרשטעהערשאַפֿט פֿון די סוחרים אין די האַנדעלס- און אינדוסטריע-קאַמערען; ערטיילען די סוחרים לאַנג-טערמיניגע קרעדיט דורך די מלוכה-בענק; געבענדי סוחרים פֿילמאַליגע הנחה-פּעסער: געבען ערלויבענישען אויף אימפּאָרט פֿון אַרטיקלען פֿון ערשטען געבראויך פֿאַר די לאָדזער סוחרים; געבען הנחות ביים צאָהלען אומזאַץ-שטייער פֿאַר גאַרן-סוחרים; בעשטימען שטענדיגע פֿאָרשטעהער פֿון די סוחרים אין די סוב-אַנקעטע-קאָמיסיעס.

„אופּאַדלאַשטש" פֿון דער אַקציע-געזעלשאַפֿט י. קעסטענבערג.

פֿערגאַנגענעם שבת האָט די האַנדעלס-אָפּטיילונג ביים היגען קרייז-געריכט בעטראַכט די ביטע פֿון בעפֿולמעכטיגטען פֿון דער אַקציען-געזעלשאַפֿט י. קעסטענבערג, אַדוואָקאַט רימאָוויטש, וועלכער האָט פֿאָרגעשלאָגען צו ערקלעהרען דער אַקציען-געזעלשאַפֿט י. קעסטענבערג אַ „אופּאַדלאָשטש", אַדוו. רימאָוויטש האָט זיך פֿערופֿען אויפ׳ן קריטישען מאַטעריעלען צושטאַנד פֿון דער פֿירמע און צוגעלעגט די ענטשפּרעכענדע דאָקומענטען.

אַדוואָקאַט רימאָוויטש האָט מאָטיווירט זיין פֿאָרשלאַג דערמיט, וואָס זייט דעם 6 מערץ 1925 דערלאָזט די פֿירמע די וועקסלען צו פּראָטעסט, ווייל די פֿירמע געפֿינט זיך אין אַ שווערען מאַטעריעלען צושטאַנד, די סיבה פֿון דעם קריזיס אין דער פֿירמע איז קודם-כל דעם שאָדען, וואָס די פֿירמע האָט געהאַט דורכדעם וואָס אין די רוסישע בענק איז פֿערבליבען דאָס פֿערמעגען פֿון דער פֿירמע אין דער הויך פֿון אַ האַלבען מיליאָן מאַרק, נאָכדעם זענען דורך די דייטשען רעקוויזירט געוואָרען מאַשינען, רוישטאָף און פֿערטיגע סחורות, דאַן זענען געמאַכט געוואָרען זעהר נישט גינסטיגע טראַנזאַקציעס מיט דער אינטענדענטור און ענדליך די פֿערפּליכטונגען וואָס די פֿירמע האָט גענומען אויף שווערע בעדינגונגען, די פֿירמע האָט פֿאַר דער מלחמה בעשעפֿטיגט 1.200 אַרבייטער און האָט איצט נישט קיין מיטלען צו ווייטערדיגער עקזיסטענץ: זי האָט נישט קיין רוי-שטאָפֿען, קוילען, טעכנישע אַרטיקלען און אויך געלד אויף אַרבייטען. אַלע בעמיהונגען פֿון דער פֿירמע צו בעקומען אַ גרעסערען קרעדיט אין „באַנק-גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ" האָבען נישט געהאַט קיין ערפֿאָלג.

דאָס געריכט האָט בעשלאָסען: צו ערקלעהרען „אַן׳אופּאַדלאָשטש" דער אַקציען געזעלשאַפֿט י. קעסטענבערג. דער „אופּאַדלאָשטש" ווערט גערעכענט פֿון 6-טען מערץ 1925, בעשטימען אַלס געריכטס-קאָמיסאַר דעם האַנדעלס ריכטער יוזעף זאַקס, אַלס קוראַטאָרען די אַדוואָקאַטען דאַל׳ג און סלאַמינסקי, בעפֿעהלען צו פֿערחתמענען דאָס קאָנטאָר, לאַגער, קאַסע, ביכער, דאָקומענטען און דאָס גאַנצע פֿערמעגען פֿון דער פֿירמע

דער קאַמאַרניק האָט צוגענומען די וואַליזעס פֿון האָטעל-צימער.

ווי-אַזוי אַ לאָדזער פֿירמע האָט זיך אָפּגערעכענט מיט אַ ווילנער בעל חוב.

(–) עהרענכטען פֿאַרמיטאָג האָבען די פֿערביינעהפֿער דורך דער פּיעטריקאָווער גאַס בעמערקט, ווי צום „גראַנד-האָטעל" פֿאָהרט צו אויף אַ דראָשקע אַ בעקאַנטער לאָדזער קאַמאַרניק אין דער געזעלשאַפֿט פֿון אַ דירעקטאָר פֿון דער אַקציען-געזעלשאַפֿט ק. ע.

שפּעטער האָט מען געזעהן, ווי דער קאַמאַרניק האָט אַרויפֿגעלעגט אויף דער דראָשקע 3 גרויסע וואַליזעס און אַוועקגעפֿאָהרען.

אין די לאָדזער סוח״ים-קרייזען האָט מען שפּעטער דערצעהלט וועגען דעם פֿאַל פֿאָלגענדעס:

אַ ווילנער סוחר ז. איז געווען שולדיג דער אַקציען-געזעלשאַפֿט ק. ע. אין לאָדז אַ גרויסע סומע געלד. דער ווילנער סוחר האָט באַנקראָטירט און די לאָדזער אַקציען געזעלשאַפֿט האָט אַרויסבעקומען אויפ׳ן ווילנער סוחר אַ „וויראַק".

פֿרייטאָג האָט מען זיך אין לאָדז דערוואוסט, אַז דער ווילנער סוחר ז. איז געקומען קיין לאָדז און איינגעשטאַנען אין „גראַנד-האָטעל".

די אַקציען-געזעלשאַפֿט ק. ע. האָט תיכף וועגען דעם מודיע געווען דעם קאַמאַרניק און צוזאַמען מיט אַ דירעקטאָר פֿון דער פֿירמע איז דער קאַמאַרניק אַרויף אין „גראַנד-האָטעל" צום בעל-חוב.

נישט בעקומענדיג פֿון דעם ווילנער סוחר קיין געלד פֿאַר׳ן חוב, האָט דער קאַמאַרניק בעפֿוילען אויפ׳ן אָרט צוצונעהמען די 3 וואַליזעס מיט זאַכען און געלד, וועלכע זענען געשטאַנען אין האָטעל-צימער.

דער ווילנער סוחר ז. האָט דערויף גאָרנישט געקענט רעאַגירען, ווייל דער קאַמאַרניק האָט געהאַט דעם וויראַק.

אין די לאָדזער האַנדעלס-קרייזען קאָמענטירט מען ברייט דעם דאָזיגען פֿאַקט

אַז מ׳האָט נישט קיין חתונה-אַקטען, מעג מען שוין האָבען עטליכע ווייבער?

פֿון די טרויעריגע פֿאַמיליען-געשיכטען.

(–) קומט צו אונז אין רעדאַקציע אַריין פֿרוי גאָלדע ראָזענבלום פֿון דערהיים באַראַנסקאַ וואָלבאָרסקא 31. און דערצעהלט פֿאָלגענדע טראַגיש-קאָמישע געשיכטע. איהר מאַן האָט נישט מעהר און נישט ווייניגער ווי 3 ווייבער און 2 כלות. שלינגענדיג די טרעהרען און קוים אַרויסרעדענדיג אַ וואָרט דערצעהלט זי כסדר. מיט 5 יאָהר צוריק האָט זי חתונה געהאַט מיט איהר מאַן און געפּראַוועט אַ חתונה מיט לייטען גלייך. מיט אַ חודש שפּעטער שוין האָט זי זיך דערוואוסט, אַז איהר מאַן האָט אַ פֿרוי אין כאַרקאָוו מיט׳ן נאָמען חנה גרינשטיין. מיט דער דאָזיגער פֿרוי האָט איהר מאַן חתונה געהאַט בעת ער איז געווען אין מיליטער, די פֿרוי ראָזענבלום האָט זיך געוואָלט פֿערשטענדיגען מיט איהר מאַנס כאַרקאָווער פֿרוי און דער ענין ווי עס איז ערלעדיגען, אָבער בינו-לבינו איז די כאַרקאָווער פֿרוי גרינשטיין געשטאָרבען, האָט זיך געקענט דוכטען, אַז דאָס פּאָר-פֿאָלק וועט שוין גוט לעבען, הויבט זיך אָבער נישט אָן, מיט עטליכע טאָג שפּעטער איז דער מאַן פּלוצלונג פֿערשוואונדען געוואָרען און מ׳האָט נישט געוואוסט, וואו ער איז, דאָס האָט געדויערט עטליכע חדשים אין איין, העלען טאָג איז דער „העלד" צוריקגעקומען אַן׳אָפּגעריסענער און אָפּגעשליסענער און געזאָגט, אַז ער וויל זיך איבערבעטען מיט דער פֿרוי, איז דאָך ווידער גוט. זענען נישט אַדורכגעגאַנגען קיין 2 חדשים און ס׳מעלדט זיך אַ פֿרוי מיט אַ קינד אין דער האַנד און פֿערלאַנגט צוריק איהר מאַן. די פֿרוי איז געווען פֿון פּיעטריקאָוו און האָט דערצעהלט, אַז דער „העלד" האָט בעקומען ביי איהר נדן 10 דאָלאַר און חתונה געהאַט מיט איהר כדת משה וישראל. זי האָט געהאַט אַ קינד און פּלוצלונג איז ער פֿערשוואונדען געוואָרען, נאָך לאַנגע זוכענישען האָט זי זיך דערוואוסט, אַז דער „מאַן" האָט אַ פֿרוי אין לאָדז און איז אַהערגעקומען.

דער „בחור" האָט געזעהן, אַז ער איז אַריינגעפֿאַלען, האָט ער געמאַכט פּליטה, איבערלאָזענדיג ביידע פֿרויען אין זייערע צרות. ס׳איז ווידער אַוועק אַ שטיקעל צייט און מ׳האָט פֿון אונזער חברה-מאַן גאָרנישט געהערט, ביז פּלוצלונג האָט זיך די לאָדזער פֿרוי זיינע דערוואוסט, אַז ער האָט אויף פֿריש תנאים געשריבען אין זלאָטשעוו. זי האָט גלייך גענומען איהר כתובה און אַוועקגעשיקט צום זלאָטשעווער רב, וועלכער האָט בעקענענדיג זיך מיט דעם ענין, איבערגעריסען דעם שידוך. דער ווייבער-אַמאַטאָר האָט זיך אָבער נישט אָפּגעשראָקען פֿון דער דאָזיגער מפּלה און געקומען קיין לאָדז. נעכטען האָט זיך די לאָדזער פֿרוי ווידער דערוויסט, אַז איהר מאַן איז אין לאָדז, האָט אַ פֿרישע כלה און געפֿינט זיך מיט איהר ביי אַ דראָזשקאַזש אויף דרעוונאָווסקאַ גאַס, זי איז אַוועק אויפֿ׳ן אָרט, האָט טאַקע געטראָפֿען איהר בעשערטען, אָבער דער קבלת-פּנים, וואָס זי האָט בעקומען איז נישט געווען קיין גלענצענדער. עטליכע פֿערזאָן האָבען זיך אויף איהר געוואָרפֿען און זי שטאַרק צושלאָגען.

די פֿרוי באַראַנסקא בעט ביי אונז אַן׳עצה. וואָס קענען מיר איהר העלפֿען, אַז מיט אַלע ווייבער האָט דער חברה-מאַן נישט קיין אַקטען. איינס וואָס מיר קענען טון מיר בעשרייבען די געשיכטע אין דער צייטונג.

„דער יתום"

צײַטשריפֿט פֿאַר ענינים פֿון יתומים און פֿרויען-שוץ.

– גיט מיר סחורה אויף אַן׳אַנצוג.
– וויפֿיל סחורה דאַרפֿט איהר אויף אַן׳אַנצוג?
– גיט מיר עס זאָל זיין גענוג אויף אַן׳אַנצוג פֿאַר אַ יתום...

אָט אַזאַ דיאַלאָג איז פֿאָרגעקומען צווישען אַ קרעמער מיט אַ קונה.

דער קונה אַרויסזאָגענדיג אַז ער דאַרף אויף אַן׳אַנצוג פֿאַר אַ יתום, מיינט, אַז דער קרעמער דאַרף שוין וויסען וויפֿיל סחורה ער דאַרף איהם געבען, ווייל דאָס רוב יתומים זענען קליינינקע, דאַרינקע, אויסגעמאָגערטע, שוואַכע בעלי מזלות, ווארום ווען זיי וואָלטען געהאַט מזל וואָלטען זיי דאָך נישט געבליבען יתומים.

ס׳איז אָבער אין כלל בלי פּרט און אַ גאַנץ אַנדער מזל האָט „דער יתום" וואָס פֿרשיינט ביי אונז אין שטאָדט יעדען חודש אין פֿאָרמאַט פֿון אַ זשורנאַל, דאָס איז אַזאַ מין יתום וואָס אַ סך טאַטעס בעמיהען זיך איהם עפּעס צו געבען און דערפֿאַר האָט ער טאַקע אַ זאַטען אויסזעהן.

אָט איז איצט אַרויס פֿון דרוק דער נומער 4 פֿון דעם דאָזיגען זשורנאַל מיט אַ רייכען אינפֿאָרמאַטיווען און ליטעראַרישען אינהאַלט. ר׳איז פֿערזעהן מיט אַרטיקלען וועגען קינדער-ערציהונג און קינדער-פֿערזאָרגונג און אַרטיקלען ווי אַזוי צו פֿערהיטען קינדער פֿון פֿערשידענע קראַנקהייטען.

אינ׳ם זשורנאַל בעטייליגען זיך: ד״ר ל. ריגער מיט אַנ׳אַרטיקעל „אַ וויכטיגער פּאָסטולאַט פֿון דער יודישער ערציהונגס-אַרביים"; דאָצענט ד״ר וול. שענאַיך „די וויכטיגסטע בעדינגונגען פֿאַר ענטוויקלונג פֿון דער קינדער פֿערזאָרגונג"; ד״ר ל. פּריבולסקי דאָס קינד און די וועגערישע קראַנקהייטען"; הילדאַ קלאָטק „בילדלעך פֿון לאָדזער יודישען פֿרויען-פֿעראיין"; בערטאַ טעפּליצקאַ „נעבערס און נעהמערס"; אַ שלעזינגער „אַ קראַנק פּערל פֿון תלמוד און מדרש", ספּעציעל צוגעפּאַסטע זאַכען פֿאַר יתומים; ד״ר דוד מאַרגאַליס „די גרעסטע שונא׳ים פֿון אונזערע קינדער"; אַ מיק „ראַקעטען" גלייכווערטליך צוגעפּאַסט פֿאַר׳ן יתום; מ. ח. רומקאָווסקי „ווען וועט ענדליך די יודישע קהלה-פֿערוואַלטונג אויספֿיהרען איהרע התחייבות׳ן ?"; ווייטער געהען בעריכטען וועגען געזעלשאַפֿטליכע אינסטיטוציעס, סאָציאַל-געזעלשאַפֿטליכער שפּיגעל, גאַלעריע פֿון אַמאָליגע און היינטיגע לאָדזער יודישע כלל-טוער.

בכלל מאַכט דער העפֿט זעהר אַ גוטען איינדרוק, און נעהמענדיג אין אַכט אויף וואָס די הכנסה פֿון דעם דאָזיגען זשורנאַל איז בעשטימט דאַרף אודאי יעדער יוד פֿריינבערגען „דעם יתום" צו זיך אין שטוב.

א. ש.

וויקטאָר כעניקין

זינגט היינט.

היינט קומט פֿאָר אין פֿילהאַרמאָניע-זאַל דער געזעגענונגס קאָנצערט פֿון דעם בעריהמטען יודישען קינסטלער וויקטאָר כעניקין, וועלכער פֿאָהרט שוין אָפּ קיין אויסלאַנד.

הײַלפּעדאַגאָגישע קורסען
פֿאַר שוואַכבעפֿעהיגטע און שווערערציהבאַרע קינדער, שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, טויבשטומהייט)
Dr. med. A. Szmirgeld
נערווען-אַרצט.
עלעקטריזאַציעס, ליכטהיילאַפּאַראַטען.
CEGIELNIANA 6,
tel. 51-89
עמפּפֿאַנגט פֿון 5 — 7 אָווענד.

די האנדווערקער-באנק ענטוויקעלט זיך גוט און האט גוטע אויסזיכטען.

נעכטיגע גענעראל-פערזאמלונג פון דער האנדוו.-באנק, פאלודניאווע 4

אין לאקאל פון צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד (פאלודניאווע 4) איז נעכטען פארגעקומען די אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער האנדווערקער-באנק. די פערזאמלונג עפענט דער וויצע-פארזיצער פון ראט ה' רידער און נאכדעם ווי ס'ווערט געוועהלט א פרעזידיום פון די ה"ה כאלמסקי, קלעצקי, מאשענבערג, פעטרושקא און ענגעלקי בעקומט דאס ווארט צום בעריכט דירעקטאר ארדינאנס. אין זיין בעריכט וואס דויערט 1 און א האלבע שעה שטעלט ער זיך אפ אויף די בעדינגונגען אין וועלכע דער באנק איז אויסגעקומען צו ארבייטען און אויף דעם מצב צו וועלכען זי איז געקומען. פאר'ן בעריכטס-יאהר איז צוגעקומען צירקא 600 מיטגלידער, אזוי אז די באנק צעהלט איצט 1180 מיטגלידער, דער פאי-קאפיטאל איז פון 15,600 אויסגעוואקסען אויף 39,416 זל. (איצט בעטרעפט ער צירקא 43,000 זל.) דער בילאנץ פון יאהר איז פערענדיגט מיט דער סומע פון 187,900 זל. מיט א ברוטא-ריוח פון 36 468 זל.

ה' ראזענבערג, וועלכער איז געווען א ראט-מיטגליד פון דער באנק און איז איצט פרעזעס פון דער קליינהענדלער-באנק אויף אגראדאווא 10 פערלאנגט, אז מ'זאל די קליינהענדלער צוריקצאהלען זייערע פאיען. נאכדעם הויבט זיך אן א דיסקוסיע.

די ה"ה דאווידאוויטש, וויינריב, בראווערמאן טישעל מאכען פערשידענע פארווארפען דער פערוואלטונג, אז ס'דויערט צו לאנג דאס ערלעדיגען די פערשידענע פארמאליטעטען ביז מ'בעקומט א הלואה. ה' בערלינסקי בעקלאגט זיך, אז ס'איז נישטא קיין קאאפעראטיווע אטמאספערע און ס'הערשען דיקטאטארישע טענדענצען, אבער די באנק טוט פיל אויף.

די ה"ה קימלער, הערשקאוויטש, לעווקאוויטש, ווילען פערטיידיגען די פערוואלטונג, פארוואס זי איז געווען שטרענג און געהיט די פרעמדע געלדער. זיי דערצעהלען, אז די פערוואלטונג פון דער באנק האט גענומען גמילת-חסדים, כדי צו געבען הלואות. זיי לעגען פאר אויסצודריקען דער פערוואלטונג און ראט א דאנק פאר דער טעטיגקייט און צו בעשטעטיגען דעם בודזשעט.

דיר. ארדינאנס ענטפערט אויף דער קריטיק, דערביי דריקט ער זיך שארף אויס נעגען א מיטגליד און אויף דער פאדערונג פון פארזיצער ציהט ער צוריק דאס ווארט. ער ווייזט אן, אז אין סעפט. 1925 האבען אזעלכע גרויסע באנק, ווי די ווארשאווער האנדעלס-באנק אפגעלעגט די צאהלונגען אויף 14 טאג, גרויסע בענק האבען געפלאצט, באנקראטירט, און די האנד.-באנק האט פינקטליך אויסגעצאהלט אלע דעפאזיטען; דערביי האט זי ליידער געמוזט פערקלענערן די הלואות. דער צוטרוי צו די בענק איז געפאלען און דעריבער האבען זיך די „וקלאדען" פערקלענערט. ה' ארדינאנס פאדערט אויף די מיטגלידער אריינצולעגען זייערע אפשפארונגען אין דער באנק, ווייל דאס וועט מעגליך מאכען צו פערגרעסערן איהר אומזאץ.

ער ציילט מיט, אז „באנק פאלסקי" האט אויף דער ווענדונג פון דער האנדוו. באנק געענטפערט, אז ווען די לעצטע וועט האבען 50 טויז. זל. פאי-קאפיטאל און וועט עקזיסטירען 3 יאהר וועט זי קאנען בעקומען א רעדיסקאנטא אין דער הויך פון דעם אייגענעם קאפיטאל. דערצו איז שוין נישט ווייט, ווייל די היינדוו. באנק האט שוין איבער 43 טויזענד זל. ה' ארדינאנס איז מסכים, אז אויפ'ן געביט פון פראפאגאנדע איז וועניג אויפגעטון געווארען, און אז דער מיט וועט זיך שטארק דארפען פערנעהמען די נייע פערוואלטונג. ער שטעלט פעסט, אז איצט ווערען ארויסגענומען פיל „ווקלאדען" צוליב דער איבערגאנגס-צייט.

אין נאמען פון ראט ענטפערט דאזאר האפמאן, ס'איז נישט מעגליך געווען, זאגט ער צו בעפרידיגען אלע הלואות פון די האנדווערקער; זיי זענען אבער אלי' דערין שולדיג, ווייל זיי טראגען זייערע אפשפארונגען אין פרעמדע בענק. די היינדוו.-באנק איז א זיכערע אינסטיטוציע. הינטער איהרע פלייצעס שטעהט דער „דזשאינט". דאזאר האפמאן איז געשטימט אפטימיסטיש. ר'איז צופרידען פון קריטיק, מ'וועט זיכער ווייטערדיגע מיטלען צו פערגרעסערן די הלואות אנ'אגרעזעהענע באנק האט ציישאנים קרעדיט אין רעדיסקאנטא, נייע מיטגלידער דארפען אנגענומען ווערען פאר זיכטיג, ווייל דערוויל מליכעז נישט אריין קיין נייע מיטלען, הלואות וועלען ארויסגעגעבען ווערען אלע ביז איצטיגער מיטגלידער פון דער באנק, אבער אלס נייע מיטגלידער וועלען אנגענומען ווערען בלויז האנדווערקער.

נאכדעם ווי עס ווערט איינשטימיג אנגענומען א צוטרוי-ווארטום פאר דער פערוואלטונג און עס ווערט בעשטעטיגט דער בילאנס פאר 1926, טרעט מען צו צו די וואהלען פון אנ'אויפזיכטס-ראט און פערוואלטונג. די וואהלען האבען נעגעבען פאלג. רעזולטאטען:

אין ראט זענען געוועהלט געווארען: א יאעל, א. רידער, א. צימערמאן, מ. ליקערמאן, ל. באהם, ש. נייפעלד, מ. צאריסקי, י. האפמאן, מ. הערשקאוויטש, ש. וויעטשניק, י. שווארצבערג, י. לובליוסקי.

קאנדידאטען פון ראט: ס. מאשענבערג, ל. סטאלניק, י. קלעצקי, י. בעקי, א. געק, כאלאמסקי.

אין ער פערוואלטונג זענען געוועהלט געווארען די ה"ה: דיר. ב. ארדינאנץ ה"ר כ. מ. פיין, י. פוטערמאן. אלס קאנדידאטען:—א סיאלקא, ל. קראקאווער און ק. קויפמאן.

ארגעמיינע פערזאמלונג פון „בית-יתומים".

אין אייגענעם לאקאל איז פארגעקומען די אלגעמיינע גענעראל-פערזאמלונג פון בית יתומים אויף זגערזשער 40

דער פרעזעס ה מ רייבענבאך עפענט די פערזאמלונג. אויף זיין פארשלאג ווערט בעעהרט מיט אויפשטעהן פון די ערשטער דעם פערשטארבענעם פערוו. מיטגליד יחזקאל גאלדשטיין. אין פרעזידיום ווערען געוועהלט: פארזיצער—ג. ליכטענשטיין, בייזיצענדער—זאב ווינער און י. קומשינסקי. סעקרעטאר — ב. מ. אלטשולער.

ה. פומערהענדלער גיט אב דעם טעטיגקייטס-בעריכט פון יאהר 1926, דאן לעזט די רעוויזיאנס קאמיסיע פאר איהר בעריכט פאריז יאהר 1926, ווי זי בעשטעטיגט דעם בעריכט, פון דער פערוואלטונג עס ענטוויקעלט זיך א דיסקוסיע איבערן בעריכט, ביי וועלכע עס בעטייליגען זיך די ה"ח: מ. רומקאווסקי ווינער, ראסין גאלדאך, פוטער העגדלער, אלטשילער, רזשעשניאק און אנדערע, ווי זיי ווייזען אן אויף דער פרוכטבארע ארבייט פון דער פערוואלטובת דעם בית יתומים, וועלכער איז אין משך פון דער לעצטער צייט שטארק אויסגעוואקסען.

די אבטרעטענדיגע פערוואלטונג נעמט דאס ווארט צום בעריכט.

ה. רייבענבאך ווייזט א, אז דאס לאקאל איז פערגרעסערט געווארען, און מ'האט איינגעפיהרט אלע טעכנישע און היגיענישע איינריכטונגען. דאס האט פערוואנדעלט דעם אנשטאלט אין א זארגפעליגע און ווארימע היים פאר 75 עלענדע יתומים, וועלכע ווערען ערצויגען אין נאציאנאלען און רעליגיעזען גייסט.

נאכ'ן אויסהערען דעם בעריכט זאגט ארויס די אלגעמיינע פערזאמלונג, דער פערוואלטונג איהר אנערקענונג.

אין דער נייער פערוואלטונג זענען אריין די ה"ה: מ. רייבענבאך, י האפ שפיגעל, י. גאטהעלף, ר. קינרוס, פומערהענדלער, ראש, נ. גאליאך, ש. פיימאן, פר. ד"ר טארטאקאווער, פרוי ד"ר עלענבערג, ה. י. רייכמא, פרוי אייזען פרוי האפשפיגעל, פרוי ח. ראש, פרוי סאלאמאנאוויטש און פרוי פערל מוסער.

אין רעוויזיאנס-קאמיסיע די ה"ה: פערלמוטער, סאלאמאנאוויטש, זים און ווינער.

ה. מ. רומקאווסקי רעדט וועגען א געמיינזאמען פראגט פון די נאציאנאלע-רעליגיעזע ערציערישע אינסטיטוציעס אין אונזער שטאט. געגען דער אסימילאציע אפעטיטען פון דער אסימילאטארישער גרופע, די פראגע ערוועקט א גרויסע דיסקוסיע, אין וועלכער עס בעטייליגען זיך מעהרערע מיטגלידער, וועלכע זאגען זיך ארויס ענטשידען פאר דערהאלטען דעם נאציאנאלען-רעליגיעזען כאראקטער פון די אינסטיטוציע.

צום סוף ווערט אנגענומען א בודזשעט פאר'ן לויפענדען יאהר 1927.

3-טע רשימה פון די זוכי בגורל אין ראמאן-פרעמיען-קאנקורס פון „נייעם פאלקסבלאט".

צו 1 בילדער האבען געוואונען:

56. בלומשטיין, פאנסקא 16.
57. י. יאקובאוויטש, בענעדיקטא 28.

צו 1 דאמען-ביטעל:

58. ל. טאבאטשניק, אלעקסאנדריסקא 15
59. ס. הערטק, ריבנא 11.

צו 1 בילעט אין קינא:

60. העימאן פריצקער, 6. שערפיען 28
61. ותן הענעכאוויטש, פאלודניאווא 5.
62. איזידאר ציגעלבערג, זגערזשער 48
63. ל. קאסיאראווסקי, קאמיענא 3.

1 פערפום-באמבאניערע:

64. ישראל היידאק, אנדזשעיא 58.

צו $1/2$-טוץ פאסט-פאטאגראפיעס

65. י. פעדערמאן, וואלבארסקא 36.
66. שרה קארפ, וועסאלא 15.

צו 1 פאסטקארטען-אלבום:

67. שמואל פרידמאן, קאפערניק 27.
68. אבע קארן, טארגאווא 41.
69. מרדכי דאבושינסקי, זגערזשער 42.

צו 1 פאטאגראפ. פאספארטו:

70. יעקב בינקע. אלעקסאנדער.
71. מאניעק נעלאטען, אל 1. מאי 41.
72. טאניא קראנענבערג, פעטריקאווער 9
73. מאניא קליין, פעטריקאווער 131
74. בראכפעלד, ברושעזשינער 79
75. ש. זשאלענדז, פולנאצנא 11.
76. יצקב בלינזען, ראקיצינער 22.
77. ארעק באהאריער, סקווע אווא 16.
78. ס. הערצבערג, ברזשעזשינער 42.
79. ה. האכמאן, גדאנסקא 90.
80. י. ראזענצווייג, נאוואמיעסקא 24

די דאזיגע זוכי בגורל ווערען געבעטען צו קומען אפנעהמען די געוואונענע פרעמיעס מיטוואך, דעם 9. פעברואר ה.י.

לויה פון ש. ד. לענטשיצקי.

נעכטען איז פארגעקומען די לויה פון ש. ד. לענטשיצקי, וועלכע האט געטראגען אנ'אימפאזאנטען כאראקטער. צו דער לויה איז געקומען א גרויסער עולם מלוים פון די סוחר'ישע און אינדוסטריעלע קרייזען און דעלעגאציעס פון פערשידענע פעראיינען און געזעלשאפטען, וואו דער פערשטארבענער איז געווען טעטיג. א בעזונדערע אויפמערקזאמקייט האט אויף זיך געצויגען די דעלעגאציע פון דער קרעדיט-געזעלשאפט. די גאנצע דירעקציע און דער ראט (די יודישע פוילישע און דייטשע מיטגלידער) און די דעלעגאציע פון דער בני-ברית-לאושע.

אין דער הספד-שטוב האט דער חזן מיט'ן כאר געמאכט אנ'„אל מלא רחמים" און געזונגען אייניגע קאפיטלען תהלים, און דעם פערשטארבענעם האבען מספיד געווען: ד"ר גאלדמאן אין נאמען פון פאזנאנסקי'ס שפיטאל, דירעקטאר פערלמאן אין נאמען פון דער „בני-ברית-לאדזש", דירעקטאר גאיעוויטש און פרעזעס סוליגאווסקי אין נאמען פון דער לאדזשער קרעדיט-געזעלשאפט. נאכדעם איז דער ארון ארויסגעטראגען געווארען צום קבר, וואו ס'האבען נאך גערעדט דירעקטאר פאגאנאווסקי פון דער קרעדיט-געזעלשאפט און דעם. משה העלמאן אין נאמען פון דעם 2. לאדזשער הויז בעזיצער-פעראיין.

אלע רעדנער האבען אין זייערע הספדים אנגעוויזען אויף די פערזענליכע מעלות און מדות טובות פונ'ם פערשטארבענעם, וועלכער איז געווען אקטיוו און שטענדיג מיט ראט און טאט צו הילף געקומען אלע, וואס האבען זיך צו איהם אין דעם געווענדעט.

טעאטער „סקאלא", ציגעל-גאס 18.

גאסטראלען פון בעריהמטען ארטיסט

יוליוס אדלער

צוזאמען מיט זיין אויסגעצייכענטען אנסאמבל. פרויען: הדסה, האליטש, רענינא, פאלאמאן, שייעוויטש. מענער: ברין, לאוי, קורט, קאן, קראנק, שטאקפעדער, ראטשייז און אנדערע.

היינט, מאנטאג, דעם 7. פעברואר, 8.30 אין אווענד — גרויסע פאפולערע פארשטעלונג צו ביליגע פרייזען!

צום 2-טען מאל די בעליבטע דראמע פון גארדין

קרייצער סאנאטע

די הויפט-ראל „רפאל פרידלענדער"—יוליוס אדלער.

בילעטען אין קאסע פון טעאטער „סקאלא". אימפרעס.: א. שטאכפעדער.

אין פראבע: דער נייעסטער אמעריקאנער שלאגער דער בלינדער מאלער

אנאנס! די קומענדיגע פארשטעלונג קומט פאר פרייטאג, ד. 11. פעברואר.

יורידישע עצות

הופאו.

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט"

ביים דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער ראטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 7. פעברואר 1927.

3032. א יורש פון קאמיענגא 12.

אויב איהר האט דאס רעכט אויף אייער חלק ירושה אין גאנצען אפגעטרעטען וועט מען אייך אויפ'ן פראצעס וועגען די דוזאלען נישט רופען.

3033. שט. לעזער פון וואלבארסקא.

דאס געריכט קאן די געריכטס און עקזעקוציע-קאסטען פערבייטען אויף ארעסט, איהר מוזט דערלאנגען א בקשה אין זעלבען געריכט, אז מען זאל אייך די געפאדערטע סומע פונאנדערלייגען אויף ראטעס.

3034. א לעזער פון קעלבאכס 28,

עס ווענדעט זיך אין דער סבה, צוליב וואס איהר האט צו דער רעגיסטראציע פון אייער יאהרגאנג נישט געקענט צושטעלען קיין מעטריקע. געוויס דראהט אייך א געלד-שטראף.

3035. ש. ל.

עס איז א פראגע צו ארויספאהרענדיג פון טשענסטאכאוו, האט איהר אנגעגעבען אייער אדרעס, וואו איהר וואוינט אדער נישט, און אויב איהר האט נישט געמאלדען דער טש. פ.ק.או. וועגען אייער וואוינארט צי האט די טש. פ.ק.או. געזוכט אייך אין טשענסטאכאוו אויף אייער אלט וואוינארט. ווען איהר וועט אונז ערקלערען די דערמאנטע פרטים, וועלען מיר אייך קענען ענטפערן צו אייך דראהט בכלל א שטראף און אויב יא, וואס פארע שטראף.

3036. א לעזער פון זאכאדניא 51.

אליין טארט איהר דעם פאלטען נישט פערלויפען. איהר מוזט זיך ווענדען אין פרידענס געריכט וועגען אנ'ענטשפרעכענדען אורטייל, אדער דער פאלטען וועט פערקויפט ווערען אויף א ליציטאציע אדער איהר וועט איהם דערהאלטען אויפ'ן חשבון פון אייער חוב.

3037. פ. ל.

איהר קענט בעטראכט ווערען פאר אנ'אקוויזיטאר און דעריבער אונטערליגט איהר לויט'ן פונקט 3 ארט. 1 פון דער פעראָרדנונג פון מיניסטער פאר ארבייט און עפענטליכע השגחה דער פליכט פון פערזיכערן אין פאל פון ארבייטסלאזיגקייט.

3038. א לעזער פון אל. 1. מאיא.

עס איז א פראגע, צוליב וואס פארע מאטיוו מען האט דעם פערזאן ארויסגעשיקט פון פוילען. אויב ער האט נישט געהאט קיין ערלויבניש שטענדיג צו וואוינען אין לאנד, אויב ער איז אריבערגעגאנגען אונלעגאל די גרעניץ, אויב ער האט נישט אויסגעפיהרט די פארשריפטען וועגען מעלדען אדער רעגיסטרירען זיך. אין אזעלכע פאלען איז בערופען צו דעצידירען וועגען ארויסשיקען אויך דער רעגירונגס-קאמיסאריאט עווענטועל די סטאראסטווא,

----

3039. ב. נ.

אויב לויט אייער ווירע זענט איהר בערעכטיגט מעהרערע מאל איבערצוגעהן די גרעניץ, טארט איהר נישט ארויספיהרען פון פוילען מעהר ווי 1000 זל. א חודש.

3040. א לעזער פון ווסכאדניא.

דער אורזשאנד ראזיעמטשי וועט זיך אין א סכסוך מיט א הויזווירט פון א נייעם בנין נישט מישען.

3041. אברום.

די יתומה קומט שטיצע ביז 18 יאהר סיידען זי וועט פריהער חתונה האבען. אין אזא פאל פערלירט זי די רעכט אויף דער שטיצע.

די אויספארשונג ארום דער ערמארדונג פון מתית לובעלסקי.

מתית'עס מוטער לאזט ארעסטירען דעם „הויכען פיניע"

ווארשא, פרייטאג פארנאכט, האבען פאר די מיראווסקע האלעס פלוצלינג זיך דערהערט שרעקליכע געוואלדען פון אנ'עלטערע יודישע פרוי, וואס האט גערופען צו הילף פאליציי און דערביי פעסט געהאלטען ביי די העגד א יודישען יונגענמאן. ס'איז געווארען א גרויס צוזאמענגעלויף.

די טרעגערס פון די מיראווסקע האלעס האבען אין דער פרוי תיכף דערקענט די מוטער פון טראגיש-אומגעקומענעם פארזיצענדען פון יודישען טרעגער-פעראיין מתית לובעלסקי, וועלכער איז דערשאסען געווארען פאר די האלעס דורך זיינע עטליכע קריסטליכע שונאים. ווי מען האט שוין לאנג געשריבען, איז דער שיפער מיט זיינע קאלעגען אנגערעדט געווארען דערצו דורך געוויסע שונאים לובעלסקי'ס און האט זיי, איידער זיי זענען בעגאנגען די מארד-טהאט אנגעשכורט.

די טרעגערס האבען געהאלפען דער פרוי לובעלסקי צו פערהאלטען די פערזאן. זיי האבען איהם פעסט געהאלטען ביז ס'איז אנגעלאפען פאליציי. די מוטער האט פערלאנגט, אז מען זאל דעם פערהאלטענעם אבפיהרען אין אויספארשונגס-אמט אריין, און אזוי איז געשעהן.

דער פערהאלטענער האט זיך דארט לעגיטימירט אלס פנחס קאנטאר (עלבלאנזקא 31 אין פאוואנזעק), וועלכער איז אין דער טרעגער-וועלט, ווי אויך צווישען די „מעקלערס" פון דער שוויצערסקא גאס, בעקאנט אונטער'ן צונאמען דער „הויכער פיניע".

מתית לובעלסקי'ס מוטער האט געמעלדען דעם אויספארשונגס-אמט, אז נאכ'ן טראגישען טויט פון איהר זוהן, איז פנחס קאנטאר אנטלאפען פון ווארשא און זיך אויסבעהאלטען אין בעלגיען און פראנקרייך, פון וואנען די גויים האט איהם צוריקגעטריבען קיין פוילען. די פרוי לובעלסקא בעשולדיגט קאנטאר'ן, אז ער האט אנטיילגענומען אין דער פערשווערונג אויפ'ן לעבען פון איהר זוהן מתית. אז ער האט אנגעראדט און אנגעשכורט דעם מערדער מאקאוויעצקי און זיין חבר „ליצעק", וועלכע האבען צוזאמען מיט נאך 2 אנטיילגענומען אין אויספיהרען דעם מארד. „ליצעק" ווי בעוואוסט איז דעם זעלבען אווענד פון מארד איבער מתית לובעלסקי'ן דערשאסען געווארען אין דער „קנייפע" אויף עק קראכמאלנא און זשעלאזנא.

מתית לובעלסקי'ס מוטער האט בפירוש געטערמען די גאנצע שולד אויף קאנטארן פאר דעם טראגישען טויט פון איהר זוהן. זי האט גע'טענה'ט, אז דערוויסענדיג זיך, אז קאנטאר איז צוריקגעקומען, איז זי איהם ארומגעלאפען זוכען איבער די ווארשאווער גאסען, ביז זי האט איהם געכאפט פאר די האלעס און אליין פערהאלטען. ביים געבען איהרע ערקלערונגען האט זי ביטערליך געוויינט.

קאנטאר האט קאטעגאריש געלייקענט, ער האט געוויינט און ערקלערט, אז ער ווייסט פון גארנישט צו זאגען, און ער איז אונשולדיג.

היות די אויספארשונג וועגען דעם מארד איבער מתית לובעלסקי'ן האט זיינער צייט געפיהרט די פאליטישע פאליציי, איז דער פערהאלטענער קאנטאר איבערגעשיקט געווארען אין א הר רשות. די פאליטישע פאליציי האט איהם פון איהר זייט איבערגעשיקט אין רשות פון פראקוראר, וועלכער האלט איצט ארעסטירט 5 „מעקלערס", די אזוי גערופענע „בריקלערס" פון דער שוויצערסקא גאס: „דער קליינער יודעלע", הערשעל וואלטשארויש, משה בריקנער, „בולק" און לייבעניין, וועלכע ווערען בעשולדיגט דורכ'ן „הויכען פיניע" אין ארויסטראגען א טויט-אורטייל איבער איהם פאר זיין בעציהונג מיט מתית לובעלסקי'ס מערדער.

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-92
ספעציאליסט פאר הויט, וועגעריש און מין-קראנקהייטען. [illegible]
הײלונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען. ספעצ. לונגען און הארץ-קראנקהייטען בעשטראלונגען מיט קונסטליכע בערג-זון.
נעמט אן פון 3—5 נאכמיטאג.

DR PRYBULSKI
צוריקגעקעהרט.
זאנאדזקא 1, טעלעפאן 25-38
ווענערישע און האר - הויט - קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.
נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אווענד,
דאמען: פון 4—5 נאכם.

Photographe
H. Sroka
ŁÓDŹ
Brzezińska 69.
דאס אטעליער איז ניי-רעמאנטירט און פערגרעסערט, יוז אויך פערזעהען מיט די נייעסטע „ע ד י ס א ן"-רעפלעקטארען.

אפמאך וועגען דער יודישער אגענץ

(ענדע פון 3-טע זייט).

שער אגענץ, לויט דעם גייסט פון מאנדאט.

ב. פון די נישט-ציוניסטישע מיטגלידער פון דעם ראט פון דער יודישער אגענץ זאלען 40 פראצענט זיין פארשטעהער פון אמעריקאנער יודענטום, אויסער יענע אמעריקאנער פערטרעטער, וואס וועלען געוועהלט ווערען פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

ג. 50 פראצענט פון דעם עקזעקוטיוו-קאמיטעט, וועלכער וועט געוועהלט ווערען אנצופיהרען די ארבייט פון דער יודישער אגענץ, זאל געוועהלט ווערען דורך דער אל-וועלטליכער ציוניסטישער ארגאניזאציע און 50 פראצענט זאל געוועהלט ווערען פון ראט, וואס בעשטעהט פון נישט-ציוניסטישע קערפערשאפטען, וועלכע נעהמען אן טייל אין דער פעראנטווארטליכקייט פון דער יודישער אגענץ.

די קאנפערענץ זאל ווי געהעריג בעטראכטען, צי עס איז ווינשענסווערט צו מאכען דעם „קרן-היסוד" פאר אנ'אינסטרומענט פון דער יודישער אגענץ אין בעצוג צו אזעלכע פינאנציעלע אנגעלעגענהייטען, וועלכע קומען אריין אין דער יוריסדיקציע פון דער אגענץ.

צוליב געוויסע אורזאכען, זענען די פלענער, וואס די רעזאלוציעס ענטהאלטען, נישט דורכגעפיהרט געווארען.

אין משך פון די לעצטע צוויי מאנאטען זענען אפגעהאלטען געווארען א רייהע קאנפערענצען, כדי צו אייניגען זיך מכוח א ווירקזאמער מעטאדע פון אנפיהרען מיט דער ארבייט. נאך פארזיכטיגע דיסקוסיעס האבען אלע די, וואס האבען זיך בעטייליגט אין דער קאנפערענץ, איינגעשטימט אין פרינציפ וועגען וואונש און פאסיגקייט פון ארגאניזירען די יודישע אגענץ אין הסכם מיט די פונקטען פון ארץ-ישראל-מאנדאט, וואס איז ארויסגעגעבען געווארען פון דער פעלקער-ליגע דעם 24-טען יולי 1922 און אין הסכם מיט די רעזאלוציעס, וואס זענען אנגענומען געווארען אויף דעם ציוניסטישען קאנגרעס אין וויען אין אויגוסט 1925.

כדי צו שאפען אנ'אלאומפאסענדען פראגראם פאר דער יודישער אגענץ האט מען נעגליבט, אז עס איז נויטיג א צוגרייטונגס-מיטעל, אום די אגענץ זאל קענען געהעריג פונקציאנירען און בעשטימען א קאמיסיע, וועלכע זאל גרינדליך אונטערזוכען די לאגע אין ארץ-ישראל. אריינגעמענדיג אנ'עקספערטען-סטודיום פון אגריקולטורעלע, אינדוסטריעלע, קאמערציעלע און אנדערע עקאנאמישע מעגליכקייטען אין ארץ-ישראל און די שכ:ות'דיגע טעריטאריעס און צו בעקומען א פולשטענדיגען בעגריף פון די יודישע טעטיגקייטען און דערגרייכונגען אין ארץ-ישראל.

אזא קאמיסיע זאל אונטערזוכען אויך וויפיל עס איז פראקטיש צו בעקומען שטחים לאנד, די פערשידענע אויסזוכטען פאר יודישע אימיגראציע, קאלאניזאציע און די ענטוויקלונג פון לאנד בכלל די קאמיסיע וועט דארפען רעקאמענדירען וועגען שאפען א סיסטעם פון טעטיגקייטען, וועלכער זאל זיין אין הסכם מיט די מעגליכקייטען פון לאנד און א פראקטישען פלאן מכח פערוואלטען מיט די פינאנצען און צוגרייטען די בודזשעטען, וועלכע זענען נויטיג פאר אזעלכע טעטיגקייטען.

די קאמיסיע זאל טראגען אנ'אומפארטייאישען כאראקטער און זאל בעשטעהען פון פערזאנען, וועמענס בעשלוסען זאלען אנערקענט ווערען אלס אויטאריטאטיוו אין הסכם מיט די גרעסטע עקספערטען איבער אגריקולטור, אינדוסטריע, קאמערץ און פינאנץ.

מען ערווארט, אז די קאמיסיע וועט דארפען פערברענגען א לענגערע צייט אין ארץ-ישראל, כדי איהרע בעשלוסען זאלען בעזירען אויף א גרינדליכען און פאכמענישען שטודיום פון דער לאגע און מען האפט, אז די בעשלוסען פון דער קאמיסיע זאלען פון אלעמען אנגענומען ווערען אלס ענטגילטיג. אזוי גיך ווי דער בעריכט וועט צוגעשטעלט ווערען וועט מען פארקומען די פארמעלע גרינדונג פון דער יודישער אגענץ.

די, וועלכע אזעוו האט פערראטען.

לויט די זכרונות פון בארים סאווינקאוו.

(3

קיין פעטערבורג איז סאווינקאוו געקומען מיט א פאלשען פאס אויפ'ן נאמען „פעטמאשקא". ער האט זיך בעזעצט אין מעבלירטע צימערען און מיט אונגעדולד געווארט אויף דער בעגעגעניש מיט אזעוו'ן. איינמאל אבער איז סאווינקאוו בעמערקט געווארען דורך אנ'אגענט פון דער אכראנע, וועלכער האט איהם אנגעהויבען נאכצושפירען. סאווינקאוו איז אויפמערקזאם געווארען אז מ'שפירט איהם נאך און געגומען זיך אויסבעהאלטען פון דעם אגענט. דער שפיאן איז פון איהם נישט אפגעטראטען און איהם פערפאלגט אויף יעדען טריט און סאווינקאוו'ן איז אויסגעקומען אנצווענדען זיין גאנצע קאלטבלוטיגקייט און ערפינדערישקייט, כדי זיך ארויסצודרעהען פון דעם שפיאנ'ס הענד. דער אגענט האט זיך געיאגט נאך סאווינקאוו'ן איבער די גאסען פון דער גרויסער שטאדט.

מעהר ווי דריי שטונדען — דערצעהלט סאווינקאוו — בין איך ארומגעלאפען איבער די גאסען פון פעטערבורג און אלעמאל האב איך זיך ארויסגעכאפט אויף אנ'אנדער טראמוואי אויף אנ'אנדער דראזשקע. דאס העמד איז אויף מיר בעוועזען נאס און איך האב זיך אלץ געיאגט ווייטער און ווייטער, ביז עס האט זיך מיר דאך איינגעגעבען זיך אויסצודרעהען פון דעם שפיאן.

ערשט פארנאכט האב איך אפגעכאפט דעם אטעם און דערזעהן, אז איך געפין זיך ווייט-ווייט פון דער שטאט צווישען גערטנער און פעלדער.

ארום און ארום איז געווען פוסט. מען האט אין ערגיץ קיין לעבעדיגען נפש נישט געזעהן.

פערטיפט אין געדאנקען בין איך לאנג געשטאנען און פארזיכטיג זיך ארומגעקוקט אין אלע זייטען, ווייל מיר האט זיך אלץ אויסגעוויזען, אז אט-אט וועט פון צווישען די בוימער ארויסקריכען א שפיאן און וועט מיך כאפען. און אין איין אויגענבליק איז ביי מיר געבוירען געווארען א בעשלוס, אז מעהר אין די מעבלירטע צימערען זאל איך נישט קומען.

אבער וואס טוט מען ווייטער?

מיט דעם פאספארט אויפ'ן נאמען „פעטמאשקא" קען איך שוין מעהר אין פעטערבורג נישט זיין. פון אזעוו'ן הערט מען גארנישט... אפשר וואלט איך גאר אלץ גענומען אויף זיך אליין און דורכפיהרען דעם פלאן אהן אזעוו'ן?.. אבער ווי בלייבט מען אין פעטערבורג מיט א פאספארט, וואס איז שוין בעקאנט דער פאליציי?

בין איך אוועק אויף סאדאווער גאס און דארטען האב איך אויפ'ן וועג בעוויזען איבערצוגעבען איינעם פון די צוויי חברים, אז מען שפיאנירט מיר נאך, און באלד בין איך אוועק צום באהן און בין אנטלאפען קיין קיעוו.

אין קיעוו האב איך נישט געוואוסט, וואו א טיר עפענט זיך. אבער דורך א גוטען פריינד האב איך אויסגעפונען א מיטגליד פון דעם צענטראלען קאמיטעט און יענער האט מיך אריינגענומען צו זיך אין דער קאנספיראטיווער וואוינונג.

אויף דער נאכט איז צו אונז געקומען איינער אנ'ארבייטער, וואס בעהאלט זיך אויס פון דער פאליציי. א שווייגעדיגער, א שטילער, אין אונזערע געשפרעכען האט ער קיין אנטייל נישט גענומען, און דוקא דערמיט האט ער מיך פעראינטערעסירט.

— ווער איז ער? — האב איך נייגיריג געפרעגט.

האט מען מיר דערצעהלט, אז נישט לאנג צוריק האט ער זיך בעטייליגט אין א טעראריסטישען אנפאל: דאן האט מען איהם פערוואונדעט, און כאטש דאס בלוט האט גערינען פון איהם, האט ער זיך דאך פערשלעפט צו זיך אהיים און די פאליציי ווייסט נישט, וואו ער איז. איצט וויל ער פאהרען צוזאמען מיט מיר.

אנפאנג יאנואר זענען מיר אוועקגעפאהרען קיין טוואלק. דארטען האט מיינער א גוטער פריינד געהאט א בעקאנטע יודישע פרוי, וועלכע האט געקענט אריבערפיהרען די גרעניץ אהן א פאספארט.

ווען די יודענע האט אונז דערזעהן, האט זי גלייך געשיקט רופען א מעקלער. יענער האט ביי אונז גענומען צו דרייצעהן קערבלעך פון א מענשען און אין דערזעלבער נאכט האבען מיר זיך שוין מיט א יודישען בעל-עגלה געטאסקעט אויפ'ן וועג צו דער דייטשער גרעניץ.

איין נאכט זענען מיר געשלאפען אין א מיהל און אויף דער צווייטער נאכט האט אונז א סאלדאט פון דער וואך אריבערגעפיהרט די גרעניץ שטילערהייט און מיר זענען שוין געווען אין דייטשלאנד.

ציזאמען מיט אונז זענען אויך געווען א סך רוסישע יודען, וועלכע זענען מיט זייערע ווייבער און קינדער געפאהרען קיין אמעריקא.

די לבנה האט געשיינט, דער פראסט האט געברענט, און אונטער די פיס האט דער שנעע געסקריפעט. פון ביידע זייטען האט מען געזעהן פייערליך פון די קאראאול-שטיבלעך. אונז האט געקלאפט א צאהן אן א צאהן. ענדליך האט זיך דערהערט א לאנג אויסגעצויגענער שטילער פייף. די יודען האבען זיך א כאפ געטאן און ווי אן איבערגעשראקענע טשערעדע האבען זיי אנגעהויבען לויפען איבער'ן שנעע, וואס איז געווען מיט לבנה-שיין, און דערביי האבען זיי געשטופט און געווארפען איינער דעם אנדערען.

אין דער פריה בין איך שוין מיט מיין חבר געפאהרען אין א דייטשען שליטען, אויף דייטשער ערד, און מיט עטליכע טעג שפעטער זענען מיר שוין געווען אין גענף.

אין גענף בין איך גלייך אוועק צו טשערנאוו'ן *).

איך האב איהם געזאגט, אז איך קען נישט פערשטעהן פארוואס איך האב די גאנצע צייט גאר נישט געהערט פון אזעוו'ן; אז מיט די כוחות, וואס מיר האבען, וועלען מיר נישט קענען דורכפיהרען דעם פלאן אפצורוימען פון וועג דעם מיניסטער פאן-פלעווע, און אז איך וואלט געוועזען צופרידען, מען זאל איבערגעבען איגנאנצען אין מיין רשות א טעראריסטישען אנפאל, וואס איז נישט אזוי וויכטיג ווי דער אנפאל אויף פלעווע'ן; און אויב דער צענטראלער קאמיטעט וויל, קען איך מאכען אנ'אנפאל אין דער'הרג'ען דעם קיעווער גובערנאטאר באראן קלייגעלס.

דאן האט מיר טשערנאוו געזאגט, אז אזעוו איז שוין אוועקגעפאהרען קיין רוסלאנד, און אויב איך וויל זיך בעראטען וועגען דעם, וואס איך זאל ווייטער טאהן און ווי אזוי איך זאל דורכפיהרען דעם פלאן, זאל איך זיך ווענדען צו גאצ'ן; אבער גאץ איז איצטער נישט אין גענף, ער געפינט זיך נאר אין דער שטאט ניצא, אין איטאליען.

פערלירען צייט האט מען נישט געקענט, בין איך גלייך אוועק קיין ניצא זעהן גאצ'ן.

אין יענער צייט איז גאץ געווען זעהר קראנק, אבער ער האט זיך דאך געהאלטען אויף די פיס. ער האט מיך אויפמערקזאם אויסגעהערט, און ווען איך האב געענדיגט, האט ער געענדיגט:

— וואלענטין קוזמיטש (אזעוו'ס פארטיי-נאמען) האט נישט געקענט ארויספאהרען קיין רוסלאנד פריהער, ווייל ער האט געדארפט צוגרייטען דינאמיט. קיין בריף פון איהם האט איהר נישט געקריגען דערפאר, וואס איהר זענט אליין שולדיג, איהר האט אוועגגעבען נישט קיין ריכטיגען אדרעס, און איצט ראט איך אייך, אז איהר זאלט נישט פערלירען קיין איבריגע מינוט און גלייך פאהרען צוריק קיין רוסלאנד. דארטען וועט איהר שוין איצט געפינען אזעוו'ן.

— איך קען אבער איצט נישט פאהרען אזוי ווי איך בין פריהער געפאהרען — האב איך געענטפערט גאצ'ן — אין פעטערבורג בין איך אליין א פרעמדער, איך קען נישט קיינעם פון דער פארטיי אין דער הויפט-שטאט, און עס איז דאך זעהר מעגליך, אז איך זאל אין פעטערבורג איצט ווידער נישט טרעפען אזעוו'ן, און עס וועט אויסקומען, אז מ'מיר וועלען בלייבען שטעהן אין מיטען און אלץ נישט דורכפיהרען דעם פלאן צו דער'הרג'ענען פלעווע'ן

גאץ האט מיך געלאזט אויסריידען, קיין איין מאל מיר נישט איבערגעשלאגען אין מיטען און דערנאך האט ער געזאגט:

— איך וועל אייך געבען עטליכע אדרעסען און אייך אנווייזען צו וועמען און ווי אזוי איהר קענט זיך ווענדען. און אויב איהר וועט אפילו נישט קאנען געפינען אזעוו'ן אין פעטערבורג, וועט איהר דאך קענען ווייטער אנגעהן מיט דעם פלאן צו דער'הרג'ענען פלעווע'ן.

(פארזעצונג מארגען)

*) וויקטאר טשערנאוו איז איינער פון די אנגעזעהענסטע פיהרער פון די סאציאל-רעוואלוציאנערען, איינער פון זייערע בעדייטענדסטע טעארעטיקער. אין קערענסקי'ס קאבינעט איז ער געווען מיניסטער פון אגראר-ענינים.

„די שוואַרצע כריזאַנטעמע".

עכזאָטישער ראָמאַן.

(15

אין אַ ווײַלע אַרום האָט דער דאָקטאָר געהאַלטען דער פּרינ־צעסינס האַנד אין זײַן האַנד.

– ווי גוט דאָ איז! – האָט זי אַרויסגעשעפּטשעט – ס'איז דאָ פּונקט אַזוי, ווי אין דער „טויט־אַלעיע"!

– וואָס'ער „טויט־האַלעיע"? האָט זיך דער דאָקטאָר פאַר־וואונדערט.

– אַזוי הייסט בײַ אונז אַ ווינקעלע אין דעם פּאַרק פון דעם אַלטערטימליכען שאָגונען־הויף. דאָרט איז אויך דאָ גרויסע און שמאָלע אַלעי, ווי די דאָזיגע. זי פיהרט צו אַ פערוואָרפענער חורבה פון אַן אַלטען קלויסטער. די וועגלעך זענען דאָרט לאַנג פערוואַקסען, און זומער איז דאָרט דאָס גראָז אַזוי הויך, אַז מען זעהט מיך נישט אַרויס, ווען איך געה דאָרט אַרום.

דער דאָקטאָר האָט אַ שמייכעל געטאָן, קוקענדיג אויף דער פּרינצעסין.

– איהר ווילט זאָגען, אַז בײַ מײַן קליינעם וואוקס איז עס קיין חידוש נישט? איבעריגענס, וואָלט איהר אויך פערפאַלען געוואָרען אין די גראָזען. און איהר ווייסט... די אַלעיע האָט אַ פּאַרקאַן, טאָר מען אויף יענער זייט פּאַרקאַן נישט קוקען!.. מײַן מוטער האָט מיר דערצעהלט, אַז פון יענער זייט איז נאָך קיין לעבעדיגער מענש נישט צוריקגעקומען...

– דערצעהלט! דערצעהלט! – האָט איהר דער דאָקטאָר צוגעגעבען קוראַזש.

– איהר ווייסט... איין מאַרקיז – האָט די פּרינצעסין פאָרט בעזעצט – איז געוועזען צוגאַסט בײַם מיקאַדאָ, און זיך בעגרויסט פאַר זײַנע חברים אָפּיצירען, אַז ער וועט אַדורכגעהן די גאַנצע „טויט־אַלעיע", כדי אַ קוק צו טון, וואָס עס טוט זיך אין דער קלויסטער־חורבה בײַם ברעג טײַך. די חברים זײַנע האָבען זיך דעמאָלט פונאַנדערגעלאַכט, פערזיכערענדיג, אַז וועט נישט האָ־בען די דרייסטקייט דאָס צו טון. הכלל, מען האָט זיך דערוואוסט וועגען זײַן כונה, און מײַן גובערנאַנטין, מאַדאַם רינער, וועלכע איז אַגב געוועזען אַ זעהר נײַגעריגע פרוי איז אַוועק אַ קוק טון ווי אַזוי דער מאַרקיז וועט מאַכען זײַן געוואַגטען שריט. זי האָט שפּעטער דערצעהלט, אַז ווי נאָר דער מאַרקיז איז אַריבער דעם קליינעם ריגשטאָק, וואָס האָט אָפּגעטיילט דעם פּאַרקאַן פון דער „טויט אַלעיע, האָט דער גרויסער צולם, וועלכער האָט זיך פער־זאַמעלט אויף דער צווייטער זייט, אָנגעהויבען שטאַרק צו אַפּלאָ־דירען. דאָס גראָז איז דאָ געוועזען זעהר הויך, און אין אַ ווײַלע אַרום האָט מען שוין פון איהם אַרויסגעזעהן בלויז דעם מאַרקיזס אויסגעשטרעקטע האַנד, אין וועלכער ער האָט געהאַלטען אַ רע־וואָלווער, כדי ווי ס'נעהער צו זײַן בעגעגענען דעם גאָט פון טויט...

דאָס גראָז איז געוואָרען אַלץ העכער און העכער, און באַלד איז דער מאַרקיז אין איהר אינגאַנצען פערשוואונדען.

מען האָט אָנגעהויבען צו שרײַען און צו רופען. אויף דעם האָט ער זיך אַ צוויי מאָל אָפּגערופען, און דערנאָך איז געוואָרען טויט שטיל.

צוויי שעה אַנ'ערך האָט מען געוואַרט אויף זײַן צוריקקו־מען. ער איז אָבער, ווי אין וואַסער אַרײַן...

– און וואָס איז געווען דער סוף? – האָט אַ פרעג געטון דער פעראינטערעסירטער דאָקטאָר.

– ער איז נישט צוריקגעקומען.

– מאָדנע... וואָס איז דען מיט איהם געשעהן?

– שפּעטער האָט מען דערצעהלט, אַז דער גרויסער שאָגון (פערצײַטישער מיליטער אָנפיהרער אין יאַפּאַן) מיט עטליכע הונ־דערט יאָהר צוריק האָבען סאַמוראַיען דער'הרג'עט אין דער „טויט אַלעיע" אַ גרויסער שאָגון, וועלכער האָט געהאַט אַ דעספּאָטישען כאַראַקטער, זײַן קערפּער איז נישט געפונען געוואָרען, ווײַל קיי־נער האָט נישט געהאַט די דרייסטקייט איהם צו זוכען.

– קליינערווייז נאָך – האָט די פּרינצעסין פאָרטגעזעצט – פלעג איך זיך בסוד פערקלײַבען צום פּאַרקאַן, וואָס טיילט אָפּ דעם הויף־פּאַרק פון דער „טויט־אַלעיע" און לאַנג לאַנג פלעג איך קוקען אין ווײַטקייט צו דעם חרוב'ען קלויסטער.

– און איהר האָט זיך נישט געשראָקען? – האָט אַ פרעג געטון דער דאָקטאָר.

– אַלץ הייסט געשראָקען זיך! גלײַכצײַטיג איז מיר אָבער דאָס געפאַלען! עפּיס געהיימניספולעס, גראַנדיעזעס איז דאָ אין דער דאָזיגער „טויט־אַלעיע", און עס ציהט מאָדנע אַהין. מיט אַ סך יאָהרען צוריק האָט אונזערער אַ מיניסטער אַרײַנגעטראָגען אַ פאָרשלאַג צו איבעראַקער'ן די גאַנצע אַלעיע און אויסבויען אויפ'ן אָרט פון דעם אַלטען קלויסטער אַ נײַעם טעמפּעל.

– נו, און וואָס?

– אויפ'ן צווייטען טאָג האָט מען דעם מיניסטער געפונען אַ טויטען אין זײַן בעט. עס זענען געווען פערשידענע דעות. מען האָט געזאָגט, אַז ער איז געשטאָרבען פון אַן אַפּאָפּלעקסיע, אַנדערע האָבען גע'טענה'ט, אַז פאַנאַטיקער האָבען איהם דער'הרג'עט, אָבער גיכער פון אַלץ האָבען איהם דער'הרג'עט גלחים.

דער דאָקטאָר האָט אַ שמייכעל געטון.

– איהר גלויבט נישט? ס'איז אָבער ריינער אמת! אָט, אַז איהר וועט זײַן אין טאָקיאָ, וועל איך אײַך ווײַזען די אַלעיע. איהר וועט דאַן האָבען די געלעגענהייט צו בעווייזען אײַער דרייסטע העלדישקייט, און דורכשפּאַצירען זיך איבער איהר.

– נו, און אין דעם חרוב'ען טעמפּעל וואוינט קיינער נישט?

– מען זאָגט, אַז בײַנאַכט זעהט מען פון דאָרט פײַערלעך, אַז דאָס לײַכטען אין דער אַלעיע די נשמות פון געשטאָר־בענע, בעווײַזענדיג זיך אין געשטאַלט פון פלעמלעך, אין די טעג פון זייערע יאָהרצײַטען.

– דאָס אַלץ איז גאַנץ פּאָעטיש! – האָט נישט אָהן שפּאַס אויסגערופען דער דאָקטאָר לעווי.

– איהר ווייסט, ה' דאָקטאָר, עס איז דאָ זעהר פיל נישט דערקלערבאַרע זאַכען אין דער נאַטור און אין לעבען.

– צום בײַשפּיל?!

– צום בײַשפּיל, חלומות! אָט האָב איך היינט בײַנאַכט געזעהן אַ שרעקליכען חלום. עס איז צו מיר געקומען דער מיקאַ־דאָ קאָמאַטסו... איך וויל אָבער נישט פערפינסטערען אונזער אײַנ־טיגע צוזאַמענטרעפעניש מיט אַזעלכע מעשיות! – האָט כריזאַנטאַ זיך אַליין איבערגעשלאָגען די רעד.

– ניין, אדרבא, דערצעהלט מיר, וואָס פאַר אַ חלום האָט איהר געהאַט! – איז צוגעשטאַנען דער דאָקטאָר, בעדעקענדיג מיט קושען דער פּרינצעסינס הענד.

כריזאַנטאַ האָט זיך אָבער פער'עקשנט.

– בעט מיך נישט, און פרעגט מיך גישט, אויב איהר ווילט נישט, אַז איך זאָל האָבען עגמת נפש! – האָט זי טרויעריג גע־זאָגט, און אין איהר קול האָט אָפּגעקלונגען אַ טרעהר.

זי האָט צוזאַמענגעלעגט די הענד אויף דער ברוסט און אויסגערופען:

– אַבע קאַמאַי אָקאָנגאַזאָ וואָ אַן קאָרע! (אָ, גאָט פון פײַ־ער, זײַ גנעדיג צו מיר!)

– איהר זענט פון עטיס אָפּגעפרעגט, פּרינצעסין?

כריזאַנטאַ האָט נישט געענטפערט. טרעהרען האָבען איהר געשטיקט.

(פאָרטזעצונג קומט)

מעבעל

שלאַף־ עס־צימערן און קלוב גאַבינעטען, מעדכען־צימערן, קיך־איינריכטונגען ווי אויך איינצעל מעבעל־געגענשטענדע צו מעסיגע פרייזען און אויף בעקוועמע בעדינגונגען עמפּפעהלט

W. TYRKELTAUB, 5 ZAWADZKA 5 (אין הויף) 103

בעקאַנטמאַכונג.

די בעוואוסטע וואַר־שאַווער פירמע א. ב. J. KRZYPOW האָט ערעפענט –:– אין –:– לאָדז, 16 בענעדיקטאַ 16

א מעבעל־לאַגער

קויפט און פערקויפט אַלערליי מעבעל, דיוואַנעס, נײַ־מאַשינען, ווי אויך גאַרדע־ראָבען, אַנטיקען און פעלצען. כ'קויף פּיאַנינאָס, און כ'צאָהל די העכסטע פּרייזען; קומט און איבערצייגט אײַך

682

דאַנטיסט און צאָהנטעכניס

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

ועחמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונט.

פּרייזען ביליגע! צאַרטעטונג און געצאָהלט

עד מתי עצל תשכב?

ווי לאַנג וועסטו וואַרטען מיט דײַנע איצטיגע און פאַר־מלחמה'דיגע וועקסלען?

מתי תקום משנתך?

ווען וועסטו קומען אין ביוראָ

17 פּעטריקאָווער 17

2־טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אויסטאַוו, קלאַוזולעס, ואַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען, וועגען פּעסער און קאָ־מיסאַריאַט־רזשאָנדו, בײַטעס וועגען דירה און אוזשאָנד דאָזיעטטשי און אין אַלע פּאָליציי־בעצירקען, שותפות־אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָווינעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכטס־קאָנסולענט י. מאַנעלאַ,

פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52

שנעל, רעיעל און ביליג!

מטבטל

אין גרעסטען אויסוואַהל רעיעל און ביליג

מיט די בעסטע בעדינגונגען בעקומט מען נאָר בײַ ה'

ווינטער, הילינסקי 41,

פּראָנט־געשעפט

459

כ'קויף אַלט מעבעל און צאָהל די העכסטע פּרייזען,

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען־קראַנקהייטען,

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Dr. med. W. Eychner

פרויען־קראַנקהייטען און אַקושעריע

זיך איבערגעצויגען אויף זגערזשער 11 טעל. 34-72.

נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג און דער היים פון 6-8 אָוו.

Dr. med. Braun

פּאָלודניאָווא 23

טעלעפאָן 40-26

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט (האָר־אויספאַל)

נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונט

Dr. med. Ludwik Rapeport

Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונט.

שייטלעך

און פערשידענע קוואַליטעטען האָר, פּערוק. מאָדעלען, גוטע אויסאַרבייטונג, רעיעלע בעהאַנדלונג. צו בעקומען קאַמיענאַ 5, 2־טען הויף לעבען אײַנגאַנג, 2־טען שטאָק בײַ בצלאל פּאַרושעווסקי.

Dr. med. L. Pikielny

ספּעציאַל־אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען

Nawrot 8, telefon 19-90.

עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 241

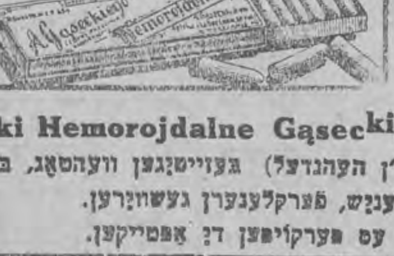

Czopki Hemorojdalne Gąseckiego

(מיט'ן הענדעל) בעזייטיגען וועהטאָג, ברענונג, בײַסעניש, פערקלענערן געשווירען.

עס פערקויפען די אַפּטייקען. 1462

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און צאָהן־ערצטליכער קאַבינעט

„SANITAS"

צגיערזשער 11, טעל. 37-63

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונט

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן־קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער־קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפּמאַן	אונערלוכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד"ר לוביטש	הויט־און געשלעכטס קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערוועען און גײַסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען־קראַנקהייטען	2—12,30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערנסאָן	פרויען און געבורטס־הילף	4—3

ספּעציאַל־טעראַפּיע, שפּריץ־שטערונגען, ווי שטעמלען א. ז. וו. פאַקען־שטעלען, קינסטליכע בערג־זון־בעשטראַהלונג, אינ־האַלירונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — וויזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויס־פלעגמע און בלוט.

2128

אימפּפונגען נעגען שקאַרלאַטין.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ דענטיסטישער קאַבינעט

עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן־אַרצט	2 — 10 נ"מ.
ד"ר לאַזשינסקאַ סטאַראָפּאָלסקאַ	צאָהן־אַרצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קאָראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו. די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

לעטשניצע פון דאָקטוירים־ספּעציאַליסטען און ערצטליך־דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3-2 11-10 7½-6½
ד"ר ראָזשאַנסקי	הויט־און געשלעכטס־קר.	11—10 2—1
ד"ר גאָלדשטיין־פּאָלאַק	אויגען־קראַנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערווען־קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער־קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען־און געבורטס־הילף	6-5 1-11½
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע־קראַנקהייטען	2-1.3 4-3
ד"ר ווײַנבערג	אינערע הערץ לונגען־קר.	7-5½ 1-11
ד"ר סטופּעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראָדזענטשיק	צאָהן־אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן־אַרצט	2—9

צאָהן־פּלאָמבירונג, בעלײַכטונגען, קאָראָנען, פּלאָמבען, א. א. וו.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען־אינסטיטוט

היילונג פון הויט־קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען־שטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלײַכטונגען, קאַרץ־לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שוואַנגערע. אָנמעלדונגען נעגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און צאָהן־ערצטליכער קאַבינעט

„SANITAS"

צגיערזשער 29, טעלעפאָן 44-51

בעראַטונג 3 זל.

— ד"ר —

י. הערשפינקעל

Zawadzka 15, telefon 11-87

— — ספּעציאַליסט פאַר — —

קינדער - קראַנקהייטען.

נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָץ".

Dr. ADAM Grosglik

Al. Kościuszki 27, tel. 51-78

הויט און וועגערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט־היילאינסט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט.

PRZYMUSOWE LICYTACJE.

Magistrat m. Łodzi Wydział Podatkowy niniejszem podaje do wiadomości, że w dniu 16 lutego r. b. między godz. 9-tą rano, a 4-tą po południu odbędą się przymusowe licytacje ruchomości u niżej wymienionych osób za niewpłacone podatki.

(Ciąg dalszy).

82) Grynsztajn I. Konstantynowska 73-a, meble.
83) Gilwan C. Cegielniana 56, meble.
84) Goldfrab I. i Ch. Cmentarna 1, meble.
85) Grynbaum A. Wolborska 35, meble.
86) Gorzekiewicz Z. Franciszkańska 49, szafa.
87) Grinbaum M. Jerozolimska 4, meble.
89) Goździk G. M. Północna 8, meble, maszyna do szycia.
92) Hiller L. Zgierska 66, meble.
93) Gotlieb Hajzler, Hajzlera 45, meble.
94) Hendeles A. Szkolna 12, meble.
95) Helman M. Młynarska 15, maszyna do szycia.
96) Hiler I. ul. Berka Joselewicza 15, szafa.
97) Hiler A. Bazarna 2, maszyna do szycia.
98) Herling H. Pomorska 6, skóra.
99) Hofman I. L. Aleksandryjska 28, kredens.
100) Holand M. Brzezińska 2, 100 ark. dykty.
101) Hajdak M. Brzezińska 25, meble.
102) Hanzelman P. Aleksandrowska 107, meble.
103) Joskowicz J. Lutomierska 17, maszyna do szycia, zegar.
104) Jakubowicz D. Wesoła 11, szafa, maszyna do szycia.
105) Jurkiewicz G. Aleksandryjska 50, tremo.
106) Jeske A. Dolna 11, meble maszyna do szycia.
107) Kapelusznik B. Konstantynowska 8, meble.
108) Krakowski M. Brzezińska 3, meble.
109) Kabaciński F. Aleksandryjska 30, szafa.
110) Kaufman L. Brzezińska 17, szafa.
111) Krotoszyński S. St. Rynek 10, meble.
113) Kuperman I. Brzezińska 4, meble, 4 lichtarze.
114) Klar M. Brzezińska 9, lustro.
115) Krumholc C. Brzezińska 23, meble.
116) Karwacki M. Brzeska 6, meble.
117) Kożuchowski N. Brzeska 17, meble.
118) Krieger O. Brzezińska 36/38, meble.
119) Klink A. Brzezińska 46, meble.
121) Karwacki St. Brzeska 110, kredens.
122) Kucharski St. Chmielna 12, szafa.
123) Katasi A. Chłodna 10, 2 szafy.
124) Kacprowicz A. Dolna 3, meble.
125) Kalicki L. Dolna 30, meble.
126) Kliger M. Ogrodowa 3, meble, 1000 mtr towaru.
128) Kohn I. Pomorska 67, meble.
129) Ludwig G. Dolna 8, meble.
130) Landsberg Sz. Zachodnia 23, maszyna do szycia.
131) Lewin Sz. Marysińska 4, 3 mtr. towaru, meble.
132) Luboszycka B. Konstantynowska 46, kredens.
134) Lasoczyk J. Aleksandrowska 3, meble.
135) Liberman M. Aleksandrowska 143, szafa.
136) Lajzerowicz M. Brzezińska 18, maszyna do szycia.
137) Laks L. Wschodnia 17, meble.
138) Libich K. Brzezińska 62, urządzenie sklepu.
139) Lewkowicz B. Dworska 47, szafa.
140) Lewkowicz M. Zgierska 42, meble.
141) Lewkowicz A. Konstantynowska 9, meble.
142) Minceberg J. Aleksandryjska 24, meble.
143) Mortenfeld W. J., Brzezińska 31, 10 piecyków, 10 szufli żelazn., 4 kuchenki żelazne, waga.
145) Markowicz I. ul. B. Joselewicza 20, meble.
146) Morgensztern Sz. Brzezińska 13, maszyna do szycia.
147) Marchewka Ch. Brzezińska 25, tremo.
148) Maroko C. Brzezińska 28, meble.
149) Marszał I. Brzezińska 106, szafa.
150) Moles I. Brzezińska 94, meble.
151) Majewski T. Konstantynowska 22, meble.
152) Milgrom W. Zgierska 40, meble.
153) Milch-Łukin, Konstantynowska 7, meble, waga.
154) Milgrom Sz. Nowomiejska 2 34, meble.
155) Mikulski Fr. Zachodnia 22, meble biurowe, maszyna do pisania.
156) Najman N. ul. B. Joselewicza 21, meble.
157) Najhaus L. Brzezińska 19, meble.
158) Nasielski I. Nowomiejska 21, 4 kozetki.
159) Nikodemski Wł. Franciszkańska 65, meble.
160) Opatowski W. Łagiewnicka 9, meble.
161) Obcas L. Aleksandrowska 13, meble.
162) Olszer M. Brzezińska 4, szafa, maszyna do szycia.
163) Okraska W. Franciszkańska 51, szafa.
164) Pytowski M. Pomorska 52, pianino.
165) Praw L. Zachodnia 13, meble.
166) Pozner E. M. Szkolna 10, meble.
167) Pszenica M. Lutomierska 19, meble.
168) Piątkowski A. Aleksandryjska 27, kredens.
169) Pelcman J. Aleksandrowska 58, meble.
170) Panecki F. Aleksandrowska 127, szafa, maszyna do szycia.
171) Puttersznitt i Lewkowicz, Bazarna 6, meble, maszyna stolarska.
172) Pakuła F. Dolna 6, meble
173) Przybył J. Dolna 28, szafa.
174) Posmanik I. M. Franciszkańska 19, meble.
175) Rozenblat J. Lutomierska 14, szafa.
176) Radoszycki J. Konstantynowska 6, meble.
177) Rosencwajg J. ul. B. Joselewicza 20, meble.
178) Rosen Sz. Marysińska 4, 2 warsztaty tkackie, kredens.
179) Rubinowicz M. Bałucki Rynek 4, szafa.
181) Rozenberg L. Brzezińska 2, kontuar, 25 koszy, 75 kg. jabłek.
182) Rozenberg L. Zgierska 17, zegar.
183) Rozencwajg G. Brzezińska 2, owoce, waga.
184) Rozenbalt M. Brzezińska 13, szafa.
185) Rubinsztajn Z. Brzezińska 23, 2 szafy.
186) Reibenbach M. Brzezińska 30, meble.
187) Rach C. Brzezińska 98, meble.
188) Radziejowski H. Franciszkańska 47, szafa.
190) Rozencwajg Sz. Południowa 38, meble.
191) Rozenblum Sz. Pomorska 4, otomana.
192) Rozenblum Sz. Pomorska 4, pianino, meble.
193) Sztern Ch. Klonowa 19, szafa, maszyna do szycia.
194) Szczęśliwy Sz. Aleksandryjska 27, meble.
195) Szottland J. H. Podrzeczna 29, tremo.
196) Stępniowa N. Zgierska 37, urządzenie sklepu, towary galanteryjne.
197) Szylic F. Zachodnia 19, 2 szafy,
198) Spodenkiewicz A. Konstantynowska 26, 140 koszul, 15 parasoli.
199) Serwatka R. Rybna 1, meble.
200) Solarz M. Lutomierska 9, 2 szafy.
201) Sznycer H. Pieprzowa 20, 2 wagi, 2 paczki przędzy, 10 szpulek przędzy.
202) Szwarc R. Bazarna 2, maszyna do szycia.
203) Szpilka A. Konstantynowska 37-a, meble.
204) Singerman A. St. Rynek 10, zegar.
205) Skurciński M. Aleksandryjska 11, meble.
206) Sachs N. Aleksandryjska 20, meble.
207) Szulman L. Aleksandryjska 24, maszyna do szycia.
208) Szulc L. Aleksandryjska 34, szafa.
209) Solarz L. Aleksandrowska 48, 2 mandoliny.
210) Szer S. Brzezińska 3, szafa.
211) Sieradzki I. Brzezińska 11, meble.
213) Stasiak P. Brzezińska 95, meble.
214) Sobieraj I. Brzeska 18, kredens.
215) Stasiak P. Brzezińska 85, meble.
216) Szyktanc T. Cmentarna 20, meble.
217) Senator B. Dolna 18, kredens.
218) Stęborowski J. Zakątna 1, maszyna do szycia.
219) Tietz E. Brajera 11, meble, kasa ogniotrwała.
220) Temkin J. L. Dolna 9, meble.
221) Tyszberowicz J. Pl. Wolności 6. 25 mtr. towaru baweln.
222) Teszner M. Łagiewnicka 25, meble.
223) Trąbski R. Aleksandrowska 71, tremo.
224) Tragarz M. Brzezińska 23, meble.
225) Tenenbaum Sz. ul. B. Joselewicza 3, meble.
226) Tietz E. Brajera 11, biurko, kasa ogniotrwała.
227) Temkin Ch. Dolna 9, maszyna do szycia, meble.
228) Tyliński W. Franciszkańska 25, meble.
229) Torończyk J. M. Franciszkańska 26, meble, maszyna od szycia.
230) Tonn K. Konstantynowska 70, meble, maszyna do szycia.
231) Wiener B. Aleksandryjska 19, maszyna do szycia, meble.
232) Walfisz A. Pomorska 4, meble.
233) Wiślicki R. Wolborska 1, meble.
234) Włoski H. Nowomiejska 3, kredens.
225) Wąsowicz W. Konstantynowska 46, urządzenie sklepu.
226) Wolman M. Brzezińska 18, meble.
227) Wajnblum Sz. Lutomierska 7, maszyna do szycia.
228) Winter J. Pomorska 3, szafa.
229) Wajnberg Sz. Aleksandryjska 12, meble.
230) Wolf E. Aleksandrowska 72, szafa.
231) Wilczyński M. Aleksandrowska 173, meble.
233) Wysocki S Bałucki Rynek, urządzenie sklepu, 30 kg. mydła.
235) Wajnkrac F. Jerozolimska 8, meble.
236) Zelman L. Konstantynowska 30, meble.
237) Zalcman P. Północna 20, krowa.
238) Zukin D. Konstantynowska 6, meble.
239) Zaks L. Aleksandryjska 27, obuwie.
240) Zając T. Brzezińska 25, szafa.
241) Zelechowski N. Brzezińska 26, zegar.
242) Zalcensztajn Sz. ul. B. Joselewicza 20, meble.
243) Zylberszac M. Młynarska 15, maszyna do szycia meble.
244) Zambrzycki J. Ceglena 1 szafa.
245) Zylberszac Sz. Młynarska 14, waga.
246) Zoberman L. Zawiszy 1/3, meble.

(Ciąg dalszy nastąpi).

טליתים-פאַבריק
אויסגעאַרבעטע פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע ווידענע טליתים פון טערקישע, ווי אויך טליתים-קטנים הויט און דעטייל! מיט אויסגעפּיטוגג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל
ביי א. ה. ציטרינאָווסקי, קאַמיענגאַ 1,
אין צווייטען הויף, פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 298
בעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

אַן אָרנטליכער
א יונגערמאַן
מיט גוטע רעקאָמענדאַציעס
וויל שלאָפען, אין אַ געשעפט,
אָדער אין אַ מאַגאַזין, פאַר אַ קליינעם געהאַלט.
אָפּפערטען אין אדמיניסטראַציע פאַר „אָרנטליכער". 132

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועגערישע קראַנקהייטען. מענער-שוועכע, רענטגען-שטראַהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 6—9 אין אָוונט, פרייטאָג—12 ביז 3 נאָכם. 373

Akuszerka
E. Sklarowa
האָט זיך איבערגעצויגען פון פּאָמאָרסקאַ 35 אויף
זיערסקאַ 47, וו. 18
געבורטס-הילף פּריוואַט און פאַר מיטגלידער פון דער קראַנקען-קאַסע. 309

Dr. med.
A. MAZUR
נאַרוטאָוויטש(דזעלנאַ)44
טעלעפאָן 22-44.
אויערען און האַלז קראַנקהייטען שטימע און שפּראַך-פעהלערען (שטאַמלען א.אז.וו.) נעמט אָן פון 12—2 און פון 6³⁰—8 אָוו.

Dr.
L. Szyfman
האָט זיך איבערצויגען אויף זשעלאָנאַ 3,
פּאַרטער, 1. שטאָק. טעל. 6-76.
שפּרעכ-שטונדען פון 7—9 אָוו.

פּאַדערט איבעראַל
נאָר פּאַטענטירטע
פעלד-בעטען
פערזעהען מיט דער פאַבריקס-מאַרקע
PALMA-PATENT
פאַר וועלכע מיר גאַראַנטירען.
אויך שטענדיג אויף לאַגער אין א גרויסען אויסוואַהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען, אַמעריקאַנקעס, קינדער-וועגעלעך, שעזלאָנגען און געבעטע מאַטראַצען.
ביליגסטע פרייזען: רעלעפסטע בעהאַנדלונג! ביליגסטע פרייזען!
לאָדז, פּולנאָצנאַ 24.

Zakład fotograficzny
„PARISIEN" ŁÓDŹ, BRZEZINSKA 69
דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז צוליב רעקלאַמע האָב איך איינגעפיהרט אויסערגעוועהנליכע נידריגע פרייזען אויף מיינע קינסטלערישע אויסגעפערטיגטע פאָטאָגראַפיעס לויט די אונטען אויסגערעכענטע אויסנאַהמס-פרייזען:
6 פּאָסטקאַרטען ג. פּ. דאָפּעלט רעטושירט 3 זל.
6 קאַבינעט-בילדער „ „ „ 8 „
1 אָריגינאַל-פּאָרטרעט ג. פּ. 8 „
אויסער דעם גרופּען-אויפנאַהמען, אויסער'ן אַטעליער ווערען אויך אָנגענומען אויפנאַהמען צו זעהר מעסיגע פרייזען. | צופאַהר מיט'ן טראַמוואַי נומער 1.
בעמ.: צו יעדען האַלבען טוץ פּאָסטקאַרטען ווערט צוגעגעבען א פּאָטאָ-פּאָרטרעט

די ביליגסטע קוועלע פון ליסטריזירטע וואַרקעס איז נאָר אין דער וואַרשאָווער הימעל-פאַבריק ביי
M. Szpiro, Piotrkowska 14
(געוועלב, אין הויף).
ס'ווערט אויך געבראָכט גוטע קוואַליפיצירטע פּאַכמענער צו נייען מענער-העמדען. 118

פאַר 3 זל. עלעקטרישע ליכט אין שטוב
קען יעדער בעקומען אויסצואַהלען וועכענטליך פאַר יעדען פּ.
פערקויף פון פערשידענע עלעקטרישע מאַטעריאַלען
פּ. לעווין,
קאָנסטאַנטינער 58, פראָנט-געוועלב

שעהן
און שנעל שרייבען
קאַליגראַף ל. בערמאַן
פון זאַוואַדזקאַ 4, האָט זיך איבערגעצויגען אויף
דזשעלנאַ 42, וואָהנ. 13
די ערגסטע צובראָכענע שריפט ווערט אויסגעבעסערט אין 15 טעג. דער, וואָס קען גאָרנישט, קען זיך אויסלערנען גוט שרייבען א יודישן בריף אין 3 וואָכען.

Dr. med.
Różaner
צוריקגעקעהרט.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען.
— בעהאַנדלונג —
מיט קינסטליכע בערג-זאָנגע.
נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5 — 8 אָוונד
נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק
טעלעפאָן: 28-98.

אבאָנעמענטס-פרייז: [illegible]

אנאָנסען-פרייז: [illegible]

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.